

AROMATİK SCHIFF BAZI TÜREVLERİNİN SENTEZLENMESİ, YAPILARININ SPEKTROSKOPİK VE TEORİK YÖNTEMLERLE İNCELENMESİ Yüksek Lisans Tezi

> Burak ARATAN Eskişehir 2019

AROMATİK SCHIFF BAZI TÜREVLERİNİN SENTEZLENMESİ, YAPILARININ SPEKTROSKOPİK VE TEORİK YÖNTEMLERLE İNCELENMESİ

Burak ARATAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Atom ve Molekül Fiziği Anabilim Dalı Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Türkay Aytekin AYDIN

> Eskişehir Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Ekim 2019

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Burak ARATAN'ın "Aromatik Schiff Bazı Türevlerinin Sentezlenmesi, Yapılarının Spektroskopik ve Teorik Yöntemlerle İncelenmesi" başlıklı tezi 23/10/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından değerlendirilerek "Eskişehir Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği"nin ilgili maddeleri uyarınca, Fizik Anabilim dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı Adı Soyadı

<u>İmza</u>

Üye (Tez Danışmanı) : Dr. Öğr. Üyesi Türkay Aytekin AYDIN

Üye

Üye

: Dr. Öğr. Üyesi Dilek ELMALI

: Dr. Öğr. Üyesi Halit Levent HOŞGÜN

Enstitü Müdürü Prof. Dr. Murat TANIŞLI

ÖZET

AROMATİK SCHIFF BAZI TÜREVLERİNİN SENTEZLENMESİ, YAPILARININ SPEKTROSKOPİK VE TEORİK YÖNTEMLERLE İNCELENMESİ Burak ARATAN

Atom ve Molekül Fiziği Anabilim Dalı

Eskişehir Teknik Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ekim 2019

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Türkay Aytekin AYDIN

Bu tez çalışmasında, aldehit olarak salisilaldehit, amin olarak 4-bromoanilin, 4aminofenol, 4-metoksianilin, 4- aminoasetofenon, 2-nitroanilin, 4-aminobenzonitrile kullanılarak altı farklı Schiff bazı türevi sentezlenmiştir. Sentezlenen Schiff bazı türevleri İnfrared, Nükleer Manyetik Rezonans, Ultraviyole-Görünür Bölge spektroskopileri ile deneysel olarak incelenmiştir. ChemOffice 2015, ChemAxon MarvinSketch ve Gaussian 09W paket programları kullanılarak teorik hesaplamaları yapılmış, elde edilen bulgular, deneysel gözlem sonuçları ile kıyaslanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Schif Bazı, IR, NMR, UV-Vis, DFT, B3YLP, HOMO, LUMO

ABSTRACT

SYNTHESIS OF AROMATIC SCHIFF BASE DERIVATIVES THIS INVESTIGATION OF STRUCTURES BY SPECTROSCOPIC AND THEORTİCAL METHODS

Burak ARATAN

Department of Atomic and Molecular Physics

Eskischir Technical University, Institute of Graduate Programs, October 2019

Supervisor: Dr. Öğr. Üyesi Türkay Aytekin AYDIN

In this study, six different Schiff base ligands were synthesized using salicylaldehyde as aldehyde and 4-bromoaniline, 4-aminophenol, 4-methoxyaniline, 4-aminoacetophenone, 2-nitroaniline, 4-aminobenzonitrile, as amine. The synthesized Schiff base derivatives were examined experimentally by Infrared, Nuclear Magnetic Resonance, Ultraviolet-Visible Spectroscopy. ChemOffice 2015, ChemAxon MarvinSketch and Gaussian 09W package programs were used for the theoretical calculations and the findings were compared with the experimental observation results.

Keywords: Schiff Base, IR, NMR, UV-Vis, DFT, B3YLP, HOMO, LUMO

TEŞEKKÜR

Bu tez süresince desteğini, bilgi ve tecrübesini benden esirgemeyen, her türlü olanağı sağlayan ve yönlendiren değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Türkay Aytekin AYDIN'a teşekkürlerimi sunarım.

Çalışma sürecimde yardım ve desteğini gördüğüm Dr. Öğr. Üyesi Halil Berber ve Dr. Öğr. Üyesi Dilek ELMALI hocalarıma teşekkür ederim.

Hayatımın her anında arkamda duran, bana gereken tüm desteği veren sevgili aileme çok teşekkür ederim.

Burak ARATAN

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan "bilimsel intihal tespit programı"yla tarandığını ve hiçbir şekilde "intihal içermediğini" beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

Burak ARATAN

İÇİNDEKİLER

BAŞLIK SAYFASIi
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI ii
ÖZETiii
ABSTRACT iv
TEŞEKKÜRv
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ vii
İÇİNDEKİLER viii
TABLOLAR DİZİNİx
ŞEKİLLER DİZİNİ xii
GÖRSELLER DİZİNİ xi
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ xvi
1. GİRİŞ
1.1. Schiff Bazları 1
1.1.1. Schiff bazlarının uygulama alanları 4
1.2. İnfrared spektroskopisi
1.3. Nmr spektroskopisi
1.4. Ultraviyole ve görünür bölge spektroskopisi
1.5. Teorik Yöntemler
1.5.1. Geometri optimizasyonu19
1.5.2. Moleküler elektrostatik potansiyel
1.5.3. Moleküler orbitaller
2. MATERYAL VE YÖNTEM
2.1. 2-(((4-bromofenil)imino)metil)fenol (L1) Schiff Bazının Sentezi
2.2. 2-(((4-hidroksifenil)imino)metil)fenol (L2) Schiff Bazının Sentezi
2.3. 2-(((4-metoksifenil)imino)metil)fenol (L3) Schiff Bazının Sentezi
2.4. 4'-((2-hidroksibenzildene)amino)asetofenon (L4) Schiff Bazının
Sentezi
2.5. 2-(((4-nitrofenil)imino)metil)fenol (L5) Schiff Bazının Sentezi
2.6. 4-((2-hidroksibenzildine)amino)benzonitril (L6) Schiff Bazının
Sentezi 27

3.	FT-l	IR SPEKTROSKOPİSİ YORUMLARI	28
	3.1.	L1 Molekülünün Deneysel IR Gözlem Verileri ve Teorik	
		Hesaplama Sonuçları İle Karşılaştırılması	28
	3.2.	L2 Molekülünün Deneysel IR Gözlem Verileri ve Teorik	
		Hesaplama Sonuçları İle Karşılaştırılması	31
	3.3.	L3 Molekülünün Deneysel IR Gözlem Verileri ve Teorik	
		Hesaplama Sonuçları İle Karşılaştırılması	33
	3.4.	L4 Molekülünün Deneysel IR Gözlem Verileri ve Teorik	
		Hesaplama Sonuçları İle Karşılaştırılması	37
	3.5.	L5 Molekülünün Deneysel IR Gözlem Verileri ve Teorik	
		Hesaplama Sonuçları İle Karşılaştırılması	40
	3.6.	L6 Molekülünün Deneysel IR Gözlem Verileri ve Teorik	
		Sonuçları İle Karşılaştırılması	43
4.	¹ H N	MR ve ¹³ C NMR SPEKTROSKOPİSİ YORUMLARI	47
	4.1.	L1 Molekülünün ¹ H NMR ve ¹³ C NMR Yöntemleri İle	
		Deneysel ve Teorik Olarak İncelenmesi	47
	4.2.	L2 Molekülünün ¹ H NMR ve ¹³ C NMR Yöntemleri İle Deneysel ve	
		Teorik Olarak İncelenmesi	53
	4.3.	L3 Molekülünün ¹ H NMR ve ¹³ C NMR Yöntemleri İle Deneysel ve	
		Teorik Olarak İncelenmesi	59
	4.4.	L4 Molekülünün ¹ H NMR ve ¹³ C NMR Yöntemleri İle Deneysel ve	
		Teorik Olarak İncelenmesi	65
	4.5.	L5 Molekülünün ¹ H NMR ve ¹³ C NMR Yöntemleri İle Deneysel ve	
		Teorik Olarak İncelenmesi	71
	4.6.	L6 Molekülünün ¹ H NMR ve ¹³ C NMR Yöntemleri İle Deneysel ve	
		Teorik Olarak İncelenmesi	77
5.	ARC	DMATİK SCHİFF BAZI TÜREVLERİNİN KONFORMASYON	
	VE I	ENERJİ HESAPLAMALARI	83
6.	ARC	DMATİK SCHİFF BAZI TÜREVLERİNİN ELEKTRONİK YAPI	
	İNC	ELEMELERİ	88
7.	SON	NUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	96
KA	YNA	KÇA	97
EK	LER		106

ÖZGEÇMİŞ		18
----------	--	----

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 3.1.	L1 molekülüne ait titreşim dalga sayıları
Tablo 3.2.	L2 molekülüne ait titreşim dalga sayıları
Tablo 3.3.	L3 molekülüne ait titreşim dalga sayıları
Tablo 3.4.	L4 molekülüne ait titreşim dalga sayıları
Tablo 3.5.	L5 molekülüne ait titreşim dalga sayıları
Tablo 3.6.	L6 molekülüne ait titreşim dalga sayıları 44
Tablo 4.1.	L1'in teorik ve deneysel ¹ H NMR kimyasal kayma sonuçları 51
Tablo 4.2.	L1'in teorik ve deneysel ¹³ C NMR kimyasal kayma sonuçları 51
Tablo 4.3.	L2'nin teorik ve deneysel ¹ H NMR kimyasal kayma sonuçları 57
Tablo 4.4.	L2'nin teorik ve deneysel ¹³ C NMR kimyasal kayma sonuçları 57
Tablo 4.5.	L3'ün teorik ve deneysel ¹ H NMR kimyasal kayma sonuçları
Tablo 4.6.	L3'ün teorik ve deneysel ¹³ C NMR kimyasal kayma sonuçları
Tablo 4.7.	L4'ün teorik ve deneysel ¹ H NMR kimyasal kayma sonuçları 69
Tablo 4.8.	L4'ün teorik ve deneysel ¹³ C NMR kimyasal kayma sonuçları 69
Tablo 4.9.	L5'in teorik ve deneysel ¹ H NMR kimyasal kayma sonuçları
Tablo 4.10.	L5'in teorik ve deneysel ¹³ C NMR kimyasal kayma sonuçları
Tablo 4.11.	L6'nın teorik ve deneysel ¹ H NMR kimyasal kayma sonuçları 81
Tablo 4.12.	L6'nın teorik ve deneysel ¹³ C NMR kimyasal kayma sonuçları 81
Tablo 5.1.	Aromatik Schiff bazı türevlerinin moleküler özellikleri

ŞEKİLLER DİZİNİ

ER DİZİNİ	

	Say	7 fa
Şekil 1.1.	Aldehit ve birincil aminlerden Schiff bazı elde edilmesi	1
Şekil 1.2.	2-hidroksi Schiff bazlerinın tautomerik formları	2
Şekil 1.3.	Schiff bazlarının oluşumu	3
Şekil 1.4.	BF3 molekülü için kartezyen yer değiştirme koordinatları	7
Şekil 1.5.	Üç atomlu bir molekülün titreşimleri	8
Şekil 1.6.	İnfrared grup dalga sayıları	11
Şekil 1 . 7.	Protonun manyetik alandaki yönelimi	15
Şekil 2.1.	L1 Schiff bazı sentezi	22
Şekil 2.2.	L2 Schiff bazı sentezi	23
Şekil 2.3.	L3 Schiff bazı sentezi	24
Şekil 2.4.	L4 Schiff bazı sentezi	25
Şekil 2.5.	L5 Schiff bazı sentezi	26
Şekil 2.6.	L6 Schiff bazı sentezi	27
Şekil 3.1.	L1'in IR korelasyon grafiği	31
Şekil 3.2.	L2'in IR korelasyon grafiği	34
Şekil 3.3.	L3'ün IR korelasyon grafiği	37
Şekil 3.4.	L4'ün IR korelasyon grafiği ²	40
Şekil 3.5.	L5'in IR korelasyon grafiği	43
Şekil 3.6.	L6'nın IR korelasyon grafiği	46
Şekil 4.1.	L1'in deneysel ¹ H NMR spektrumu ²	48
Şekil 4.2.	L1'in deneysel ¹³ C NMR spektrumu	49
Şekil 4.3.	L1'in teorik ¹ H NMR spektrumu	50
Şekil 4.4.	L1'in teorik ¹³ C NMR spektrumu	50
Şekil 4.5.	L1'in ¹ H NMR korelasyon grafiği	52
Şekil 4.6.	L1'in ¹³ C NMR korelasyon grafiği	52
Şekil 4.7.	L2'nin deneysel ¹ H NMR spektrumu	54
Şekil 4.8.	L2'nin deneysel ¹³ C NMR spektrumu	55
Şekil 4.9.	L2'nin teorik ¹ H NMR spektrumu	56
Şekil 4.10	L2'nin teorik ¹³ C NMR spektrumu	56
Şekil 4.11	. L2'nin ¹ H NMR korelasyon grafiği	58
Şekil 4.12	2. L2'nin ¹³ C NMR korelasyon grafiği	58

Şekil	4.13.	L3'ün deneysel ¹ H NMR spektrumu	60
Şekil	4.14.	L3'ün deneysel ¹³ C NMR spektrumu	61
Şekil	4.15.	L3'ün teorik ¹ H NMR spektrumu	62
Şekil	4.16.	L3'ün teorik ¹³ C NMR spektrumu	62
Şekil	4.17.	L3'ün ¹ H NMR korelasyon grafiği	64
Şekil	4.18.	L3'ün ¹³ C NMR korelasyon grafiği	64
Şekil	4.18.	L4'ün deneysel ¹ H NMR spektrumu	66
Şekil	4.19.	L4'ün deneysel ¹³ C NMR spektrumu	67
Şekil	4.20.	L4'ün teorik ¹ H NMR spektrumu	68
Şekil	4.21.	L4'ün teorik ¹³ C NMR spektrumu	68
Şekil	4.22.	L4'ün ¹ H NMR korelasyon grafiği	70
Şekil	4.23.	L4'ün ¹³ C NMR korelasyon grafiği	70
Şekil	4.24.	L5'in deneysel ¹ H NMR spektrumu	72
Şekil	4.25.	L5'in deneysel ¹³ C NMR spektrumu	73
Şekil	4.26.	L5'in teorik ¹ H NMR spektrumu	74
Şekil	4.27.	L5'in teorik ¹³ C NMR spektrumu	74
Şekil	4.28.	L5'in ¹ H NMR korelasyon grafiği	76
Şekil	4.29.	L5'in ¹³ C NMR korelasyon grafiği	76
Şekil	4.30.	L6'nın deneysel ¹ H NMR spektrumu	78
Şekil	4.31.	L6'nın deneysel ¹³ C NMR spektrumu	79
Şekil	4.32.	L6'nın teorik ¹ H NMR spektrumu	80
Şekil	4.33.	L6'nın teorik ¹³ C NMR spektrumu	80
Şekil	4.34.	L6'nın ¹ H NMR korelasyon grafiği	82
Şekil	4.35.	L6'nın ¹³ C NMR korelasyon grafiği	82
Şekil	5.1.	L1'e ait PEY tarama grafiği	84
Şekil	5.2.	L2'ye ait PEY tarama grafiği	84
Şekil	5.3.	L3'e ait PEY tarama grafiği	85
Şekil	5.4.	L4'e ait PEY tarama grafiği	85
Şekil	5.5.	L5'e ait PEY tarama grafiği	86
Şekil	5.6.	L6'ya ait PEY tarama grafiği	86
Şekil	6.1.	L1'in en yüksek işgal edilmiş ve en düşük işgal edilmemiş orbitalleri	88
Şekil	6.2.	L2'nin en yüksek işgal edilmiş ve en düşük işgal edilmemiş orbitalleri	89
Şekil	6.3.	L3'ün en yüksek işgal edilmiş ve en düşük işgal edilmemiş orbitalleri	89

Şekil	6.4.	L4'ün en yüksek işgal edilmiş ve en düşük işgal edilmemiş orbitalleri 9	90
Şekil	6.5.	L5'in en yüksek işgal edilmiş ve en düşük işgal edilmemiş orbitalleri	90
Şekil	6.6.	L6'nın en yüksek işgal edilmiş ve en düşük işgal edilmemiş orbitalleri 9	91
Şekil	6.7.	Schiff bazı ligandlarına ait UV-Vis spektrumu) 2
Şekil	6.8.	L1'e ait MEP haritası	93
Şekil	6.9.	L2'ye ait MEP haritası	94
Şekil	6.10.	L3'e ait MEP haritası	94
Şekil	6.11.	L4'e ait MEP haritası	95
Şekil	6.12.	L5'e ait MEP haritası	95
Şekil	6.13.	L6'ya ait MEP haritası	96

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

rbital
[,] orbital

VEDA : Titreşim Enerjisi Dağılımı Analizi

1. GİRİŞ

Yaklaşık 150 yıl önce Hugo Schiff tarafından [1], ilk kez sentezlenen, aldehit ve ketonların birincil aminlerle yaptığı kondenzasyon tepkimesi sonucu oluşan Schiff bazları, uzun yıllardır incelenmeye ve çeşitli formlardaki yapıları araştırılmaya devam edilmektedir. Günümüzde ise Schiff bazlarının optik özellikleri [2, 3], yarıiletken uygulamaları [4, 5], enerji depolama potansiyelleri [6-9], biyolojik aktiviteleri [10], antibakteriyel, antioksidant, antikanser, antipas, antiçürüme özellikleri [11-19], kimyasal sensör uygulamaları [20], güncel çalışma alanlarındandır.

Bu tez çalışmasında aldehit olarak salisilaldehit [21], amin olarak 4-bromoanilin [22], 4-aminofenol [23], 4-metoksianilin [24], 4- aminoasetofenon [25], 2-nitroanilin [26], 4-aminobenzonitrile [27] kimyasal bileşikleri kullanılarak aromatik Schiff bazı türevleri sentezlenmiştir. Sentezlenen aromatik Schiff bazı türevleri deneysel olarak İnfrared (IR), Nükleer Manyetik Rezonans (NMR), Ultraviyole-Görünür (UV-Vis) Bölge spektroskopik yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Her bir molekül için yirmibeş farklı konformasyon durumu incelenmiş, en kararlı moleküler yapı tespit edilmiştir. Moleküllerin modellenmesi ve teorik hesaplamaların yapılması için ChemOffice [28], MervinSketch [29], Gaussian 09W [30], Gaussview 5 [31], VEDA 4 [32, 33], paket programlarından yararlanılmıştır. Deneysel gözlemler ve teorik hesaplamalar sonucunda elde edilen verilerin birbirleri ile olan uyumluluğu araştırılmış, sentezlenen aromatik Schiff bazı türevlerinin elektrokimyasal incelenmiştir.

1.1. Schiff Bazları

Schiff bazları 1864 yılında Alman kimyacı Hugo Schiff tarafından sentezlenmiştir, ligand olarak ise 1930 yıllarında Pfeiffer tarafından kullanılmıştır. Schiff bazları, aldehit ve ketonların birincil aminlerle yaptığı kondenzasyon tepkimesi sonucunda oluşmaktadır. Yapılarında imin grubu bulunur (C=N) ve genel formülleri *R-CH=NR* şeklindedir [1].

Şekil 1.1. Aldehit ve birincil aminlerden Schiff bazı elde edilmesi

Farklı yapılarda bulunabilen Schiff bazlarından, 2-Hidroksi Schiff bazları oldukça ilgi çekmektedir. Bunlar molekül içi hidrojen bağı meydana getiren ve farklı tautomerik yapılara sahip olabilen moleküllerdir. Tautomerizm ise bir moleküler yapı içerisindeki atomların farklı düzende yerleşmiş olmalarına rağmen, birbirlerine dönüşüp dengeye gelebilen izomerlere denir. 2-Hidroksi Schiff bazlarının genellikle enol-imin (O-H) ve keto-amin (N-H) olarak iki farklı yapısı bulunur. Bu yapılarda, hidroksi O atomu ile imin N atomu arasında molekül içi O-H...N hidrojen bağı var ise enol-imin ve N-H...O tipi molekül içi hidrojen bağı varsa keto-amin formu olduğunu gösterir [34]. Şekil 1.2'de gösterildiği gibi enol-imin yapısında C-O atomları birbirlerine tek bağ ile bağlı iken C=N çift bağa sahiptir, keto-amin yapısında ise C=O atomları birbirlerine çift bağ ile bağlanmışken C-N tek bağ ile bağlanmıştır [35].

Şekil 1.2. 2-hidroksi Schiff bazlerinın tautomerik formları (a) enol-imin (b) keto-amin

Schiff bazlarının oluşumu Şekil 1.3'de gösterildiği gibi tersinirdir ve farklı adımlardan oluşur. İlk olarak nükleofilik özelliği bulunan amin, karbonil grubuna bağlanır, daha sonrasında azot atomu bir protonunu kaybederken, azot atomundan ayrılan hidrojen oksijen atomuna bağlanır. Sonraki adımda ise protonlanmış -OH grubu, azot atomundan ayrılan ikinci hidrojen atomu ile bağ yaparak su molekülünü oluşturur ve yapıdan ayrılır, karbon ile azot atomları ise birbirleriyle çift bağ yaparak Schiff bazı yapısını oluşturur.

Şekil 1.3. Schiff bazlarının oluşumu

Schiff bazları azot atomuna bağlı bir hidrojen içermedikleri için oldukça kararlı bir durumdadırlar. Salisilaldehit bileşiğinin orto konumundaki hidroksil grubunda bulunan protonun ayrılması sonucu hidrojendeki yük anyonik bir uç oluşumuna yol açar. Buradaki oksijen, bağlı bulunduğu aromatik halka ile kısmi çift bağ özelliği gösterip rezonansa girerek aromatik halkayı elektronca zenginleştirir. Bu durumun sonucu olarak, aromatik halka üzerinde elektron verici ya da elektron çekici sübstitüentler de etkilenmiş olur ve böylece bir elektron çifti bulunan azot atomu üzerinde negatif yük birikimi olur [35]. C=N bağı etrafındaki dönme, C=C bağına göre çok daha kolay olması stereoizomerlerin birbirine dönüşebilmesini sağlar çünkü karbona göre daha elektronegatif olan C=N bağında polarizasyona neden olmaktadır. C=N bağında bulunan azot atomuna bağlı elektronegatif bir grup var ise elektronegatif grup azota ait elektronları karbon atomuna doğru iter, polarizasyon azalır ve kovalent çift bağ karakteri artmış, yani bileşiğin kararlılığı artmış olur [35].

Schiff bazı bileşiklerinin hidrojen bağına sahip olmaları için, orto pozisyonunda OH grubuna sahip olan aromatik aldehit içermesi gerekmektedir. Bu durumda Şekil 1.2'de gösterildiği gibi O-H...N ve O...H-N olarak iki farklı molekül içi hidrojen bağı oluşma ihtimali doğar ve bu ihtimal molekülün stereokimyasına ve azot atomuna bağlı olan sübstitüentle ilgili değildir. Hidroksil grubuna sahip olan Schiff bazlarının IR spektrumları, Schiff bazları için karakteristik olan C=N gerilme titreşimi frekanslarının gözlenmesi için alınır. Orto-hidroksi grubundaki hidrojenin C=N bağındaki azot atomu ile yapması muhtemel olan hidrojen bağından kaynaklı olan O-H gerilme titreşim frekansındaki kaymalar incelenir. Kompleks oluşması ile birlikte O-H bandının kaybolması beklenir. Genelde IR spektrumlarına bakıldığında hidrojen bağına sahip olmayan bileşiklerin -OH gerilme tireşim frekansları 3600 cm⁻¹ civarında görülürken hidrojen bağı oluşturmuş bileşiklerde bu değer 2300-3300 cm⁻¹ gibi geniş bir bölgeye yayılmış olarak gözlenmektedir. Ayrıca azometin grubunda yer alan alkil veya aril grupların sterik olarak birbirini itmesi ile moleküldeki düzlemsellik artar ve daha uygun bir konumda hidrojen bağı oluşumu ihtimali artmakta, sonucunda ise moleküldeki hidrojen bağı güçlenmektedir [36, 37].

Schiff bazları termokromik ve fotokromik özellikler gösteren karakteristiklere sahiptir. Fotokromizm, ışık etkisi ile, termokromizm ise ısı etkisi ile, molekülün farklı renkte bir moleküle dönüşmesi durumudur ve her iki durum da tersinir bir süreçtir. Bu etkiyi ortaya çıkaran etkilerden biri, hidroksi oksijen atomundan azot atomuna olan proton transferidir. Termokromik özellik gösteren Schiff bazları olabildiğince düzlemsel bir yapıya sahip ve birbirleri ile sıkı istif oluşturacak düzene gelme eğilimindedirler, fotokromik özellikte olan bileşikler ise düzlemsel olmayıp daha gevşek istiflenme eğiliminde olurlar [38-40].

Schiff bazları metal atomları ile kompleks oluşturabilmektedirler. Fakat bazik özellikleri düşük olduklarından dolayı, metaller ile kararlı bir kompleks oluşturabilmeleri için moleküle rahatlıkla hidrojen atomu verebilecek hidroksil gibi bir grubun bulunması gerekmektedir. Bu komplekslerin özellikleri içerisindeki ligand ve metal iyonlarına bağlı olarak farklılıklar göstermektedir. Schiff bazlarnın metal kompleksleri sınıflandırılırken, bileşiklerde donör atom olarak bulunan azot atomları dikkate alınır [41, 42].

1.1.1. Schiff bazlarının uygulama alanları

Schiff bazları oldukça geniş uygulama ve araştırma alanlarına sahiptir. Sanayi uygulamalarında kullanılmak üzere son zamanlarda organik epoksi reçine [43], paslanma önleyici kaplama [19], çürüme önleyici kaplama [17, 19], renk pigmenti [44] olarak kullanımları vardır. Doğrusal olmayan optik özellik göstermelerinden dolayı Schiff baz bileşikleri optik haberleşme, veri depolama, optik anahtarlama, optik sensörler, optik

sınırlama gibi alanlarda çalışma ve araştırma konusu olmuştur [2, 3, 45, 46]. Organik yarı iletken aygıtlar, güneş hücreleri, diyot ve transistörler, ile ilgili araştırma ve uygulamalar günümüzde yoğun olarak devam etmektedir [4, 5, 47]. Günümüz teknoloji dünyasının en önemli sorunlarından biri olan enerji depolama konusunda, özellikle batarya ile süper kapasitör araştırmalarında, Schiff baz temelli elektrodların geliştirilmesi, bataryalarda kullanılmak üzere elektrokimyasal maddelerin araştırılması ve bu malzemelerin iletkenliklerinin incelenmesi son dönemlerdeki popüler çalışma konularındandır [6-9]. Schiff bazları antibakteriyel, antikanser, antitümör, antivirüs, antialerjik, vb. özellikler göstermesi sebebiyle farmakoloji alanında ilaç etken maddesi olarak oldukça fazla kullanımı vardır [10-19].

1.2. İnfrared (IR) spektroskopisi

İnfrared spektroskopisi, elektromanyetik spektrumun görünür bölge ile mikrodalga bölgesi arasında kalan infrared ışınlarının moleküller veya fonksiyonel gruplar tarafından soğurulması esasına dayalı bir yöntemdir. N₂, O₂, Cl₂ gibi homonükleer moleküller hariç bütün moleküller infrared ışınlarını soğururlar ve infrared spektrumu verirler. İnfrared ışın molekül ile etkileştiği zaman bu ışın soğurulur ve bu moleküldeki kimyasal bağların titreşmesine neden olur. İnfrared spektroskopisi dalga boyuna, dalga sayısına veya frekansa göre yakın, orta ve uzak infrared olmak üzere üç spektral bölgeye ayrılmıştır

Yakın infrared bölgesi (NIR): Spektrumun yakın infrared bölgesi görünür bölgeye en yakın olanıdır. Yakın infrared bölgesinde alınan spektrumların en büyük yararı tek hidrojen atomu içeren fonksiyonel grupların nitel olarak belirlenmesini sağlamasıdır. Yakın infrared bölgesi hidrojen bağının, çözünen-çözelti etkileşimlerinin, organometaliklerin ve organik bileşiklerin incelenmesi ve nitel analizi için de kullanılır

Orta infrared bölgesi (MIR): Bu bölgede spektrumu alınan bir organik bileşiğin tanımlanması iki adımlı bir süreçtir. İlk adım yaklaşık 3600cm⁻¹' den 1200cm⁻¹' e kadar olan bölgedeki ışınları kapsayan grup frekans bölgesinin incelenerek hangi fonksiyonel grupların mevcut olduğunun belirlenmesidir. İkinci adım ise bilinmeyen numunenin spektrumunun ilk adımda bulunan fonksiyonel grupların hepsini içine alan saf bileşiklerin spektrumları ile karşılaştırılmasıdır.

Uzak infrared bölgesi (FIR): Uzak infrared bölgesi özellikle inorganik moleküller için kullanılır. Uzak infrared bölgesi tek bilgi sağlayabilir. Örneğin, organometalik ve inorganik moleküllerin temel titreşimleri ağır atomlar ile bu moleküllerdeki zayıf bağlar nedeniyle uzak infrared bölgesinde gözlenir. Ayrıca kristal metallerin örgü titreşimleri de bu bölgede gözlenir ve yarıiletkenlerdeki elektronların valans band ile iletim bandı arasındaki geçişlerine ait dalga sayıları da bu bölgedeki dalga sayılarına karşılık gelir [48, 49].

İnfrared ışınlarının dalga boylarının 10³nm ile 3x10⁵nm arasında olmasına rağmen infrared spektroskopisinde genel olarak 2500 nm ile 25 000 nm arasındaki infrared ışınları kullanılır. İnfrared spektroskopisinde ışınlar genellikle dalga sayıları ile temsil edilirler [50]. Bir ışık dalgasının dalga sayısı dalga boyunun tersi olarak tanımlanır ve

$$\overline{\nu} = 1/\lambda \quad (\mathrm{cm}^{-1}) \tag{1.1}$$

ile ifade edilir [51]. Buna göre 2500nm ile 25 000nm dalga boyu aralığı dalga sayısı cinsinden 400cm⁻¹ ile 4000cm⁻¹ aralığına denk gelir.

Bir madde infrared ışınını soğurduğu zaman maddeyi oluşturan moleküllerin titreşim enerji seviyeleri uyarılır. Moleküllerin infrared ışın soğurmaları olayını klasik ve kuantum mekaniksel teori ile açıklamak mümkündür. Klasik elektrodinamiğe göre bir sistemin elektrik dipol momentindeki periyodik değişimler sistemin ışın yayınlamasına neden olur. Yayınlanan ışının frekansı bu dipol titreşimlerinin frekansı ile aynı olur. Soğurma ise yayınlamanın tersi bir olaydır yani sistem yayınladığı frekansa eşit frekanslı ışını soğurabilir. İnfrared spektroskopisi genellikle madde üzerine gelen ışının soğurulması ile ilgilidir [51].

Çok atomlu bir moleküldeki olası titreşimlerin sayısı hesaplanabilir [52]. Uzayda bir noktayı tanımlamak için üç koordinata ihtiyaç duyulur. N noktayı uzayda tanımlayabilmek için her birinin üç koordinata ihtiyacı vardır. Her bir koordinat, çok atomlu moleküldeki her bir atom için bir tane serbestlik derecesine sahiptir. Bu nedenle N atomlu bir molekülün serbestlik derecesi 3N' dir. Bir molekülün kartezyen koordinatları bir kartezyen koordinat sistemi ve uzayda belirli olan bir orijin cinsinden tanımlanabilir. Böylece molekül bu eksenlere göre hareket etmek ve dönmek için serbesttir [51]. BF₃ molekülü için kartezyen yer değiştirme koordinatları Şekil 1.4'de gösterilmiştir.

Şekil 1.4. BF3 molekülü için kartezyen yer değiştirme koordinatları [53]

Molekül titreşimleri genel olarak esneme ve bükülme titreşimleri olmak üzere iki grupta toplanır. Çok atomlu moleküllerin titreşimleri dörde ayrılır.

Esneme titreşimleri (streching): Esneme, bağ ekseni boyunca ritmik bir harekettir ve simetrik veya asimetrik olabilir. Bir başka deyişle, bağın ekseni doğrultusundaki uzama ve kısalma hareketidir. Yer değiştirme vektörleri bağ uzunluğundaki değişmeyi verir. Molekülün bütün bağlarının uzaması veya kısalması simetrik esneme titreşimidir. Bağlardan bir veya birkaçı uzarken diğerlerinin kısalması da asimetrik esneme titreşimidir. Örneğin, bir yayla birbirine bağlı iki top eşzamanlı olarak yay merkezinden dışarıya doğru veya merkeze doğru hareket edebilir. Bu iki hareket simetrik esneme titreşimleri olarak tanımlanır. Yine bir yayla birbirine bağlı iki top birlikte eşzamanlı olarak biri dışarı diğeri içeri doğru hareket edebilir. Bu hareketler de asimetrik esneme titreşimleri olarak adlandırılır. Kısaca esneme titreşimleri simetrik ve asimetrik esneme titreşimleri olarak üzere iki gruba ayrılır. Bağ esneme titreşimleri sembolik olarak v ile

gösterilir [52]. Simetrik esneme titreşimi v_s ve asimetrik esneme titreşimi v_{as} ile temsil edilir (Şekil 1.5 (a), (b)).

Şekil 1.5. Üç atomlu bir molekülün titreşimleri [53]. (a) Simetrik esneme titreşimi, (b) asimetrik esneme titreşimi, (c) makaslama (scissoring) titreşimi, (d) düzlem içi yana sallanma (rocking) titreşimi, (e) düzlem dışı arkaya sallanma (wagging) titreşimi, (f) burulma (twisting) titreşimi ve (g) Düzlem dışı açı bükülmesi (out of plane bending) titreşimi.

Açı bükülme titreşimleri (bending): Bükülme titreşimleri iki atom arasındaki bağ açısının değişmesi veya bir grup atomun molekülün geriye kalan kısmına göre hareketinden yani grubu oluşturan atomların dışındaki atomların hareketinden dolayı gözlenir. Yer değiştirme vektörleri bağ doğrultusuna diktir ve faz önemsizdir. Açı tercihe göre artma veya azalma şeklinde çizilir [52]. Düzlemde açı bükülme titreşimlerini tanımlamak için kullanılan özel terimler ise şunlardır:

Makaslama (scissoring): İki bağ arasındaki açının değişmesidir. Yer değiştirme vektörleri bağlara dik doğrultuda ve zıt yöndedir. İki bağ arasındaki açı tercihe göre artacak veya azalacak şekilde çizilebilir. Açı bükülme titreşimlerinden makaslama Şekil 1.5 (c)' deki gibi gösterilebilir. Bir BAC açısının makaslama titreşimi δ ile temsil edilir [52].

Düzlem içi yana sallanma (rocking): İki bağ arasındaki açının veya bir bağ ile bir grup atom arasındaki açının değişmesi ile oluşan titreşim hareketidir. İkinci durumda CAC grubu bir bütün olarak hareket eder ve grubun açısı BA bağına göre değişir. AC bağ uzunlukları ve CAC açısı sabit kalır. Yer değiştirme vektörleri çift yönlü oklarla gösterilir. Sallanma titreşimleri ρ_r (AC) veya ρ_r (AC₂) ile gösterilir (Şekil 1.5 (d)) [52].

Düzlem dışı arkaya sallanma (wagging): Bir bağ ve bir düzlem veya iki bağın tanımladığı bir düzlem arasındaki açının değişmesidir. Arkaya sallanma titreşimi Şekil 1.5 (e)' de gösterilmiştir. ABCD atomlarının hepsi yani molekülün tüm atomları denge konumunda paralel yüzeylidir ve C atomu bu düzleme dik yönde hareket eder. Düzlemden yukarı doğru olan yer değiştirmeler "+" ile, düzlemden aşağıya doğru olan yer değiştirmeler ise "–" ile gösterilir. Arkaya sallanma titreşimleri ρ_w ile gösterilir [52].

Burulma (twisting): τ ile gösterilen bu titreşimde iki düzlem arasındaki açı değişir. Basit bir örnek Şekil 1.5 (f)' de gösterilmiştir. Bu örnekte, BAC atomları ile BCD atomları tarafından tanımlanan düzlemler arasındaki açı değişir. Bu düzlemler arasında bir mesafe vardır. Yer değiştirme vektörleri bağ doğrultusuna diktir. Tüm simetri işlemleri altında burulma titreşimleri (τ) değişmez kalır. Yani bağın deformasyonu söz konusu değildir [52].

Düzlem dışı açı bükülmesi (out of plane bending): π ile gösterilen bu titreşimde genellikle simetrik olan bir düzlemin bir atomun hareketi ile yok edilmesidir. BF₃' teki merkez atomun hareketi Şekil 1.5 (g)' de gösterildiği gibi simetrik düzlemi yok eder. Genelde kapalı bir halka oluşturan moleküllerde gözlenir ve genellikle 'şemsiye' titreşimi olarak bilinir [52].

Farklı fonksiyonel gruplar içeren çok atomlu moleküllerin titreşim spektrumlarının incelenmesinde karakteristik grup frekanslarından yararlanılır. Grup frekansları ve bu frekansların karakteristik tabloları bir molekülde hangi fonksiyonel grubun olup olmadığını bilmemize yardımcı olur. Grup frekanslarında meydana gelen kaymalar ise

molekülün yapısı hakkında daha ayrıntılı bilgi sağlar. Grup frekansları temel olarak moleküldeki bir grup atomun titreşiminin molekülün geri kalan kısmına ait titreşimlerden hemen hemen bağımsız olduğu gerçeğine dayanılarak açıklanır [52].

Moleküldeki atomların hepsi kendi harmonik salınımlarını temel titreşimde yaparlar. Bu nedenle çok atomlu moleküllerde izole titreşim görülmeyebilir. Eğer molekül içindeki bir grup, moleküldeki diğer atomlara göre daha hafif (OH, NH, NH₂, CH, CH₂, CH₃ gibi) atomlar veya halojenler (CCl, CBr, F, Cl) gibi ağır atomlar içerirse o zaman izole titreşim fikri doğrulanabilir yani böyle grupların molekülün geri kalan kısmından bağımsız olarak hareket ettikleri kabul edilir. Bunun nedeni daha hafif veya daha ağır olan bu atomların harmonik salınım genliklerinin aynı moleküldeki diğer atomlarınkinden nispeten daha büyük veya daha küçük olmasıdır. Birden fazla bağ içeren grupların (C \equiv C, C \equiv N, C=C, C=N, C=O gibi) titreşimleri de eğer gruplar bir konjüge sisteme ait değilse molekülün geri kalan kısmından nispeten bağımsız olabilir. Bir organik fonksiyonel grubun frekansı, atomların kütleleri ile bu atomlar arasındaki bağın kuvvet sabiti arasındaki ilişkiyi veren,

$$v = \frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{k}{m_i}}$$
(1.2)

harmonik salınıcı frekansı ifadesi kullanılarak hesaplanabilir. Burada k kuvvet sabiti, m_i ise indirgenmiş kütleyi gösterir. Pek çok organik ve inorganik fonksiyonel gruba ait grup frekansları bellidir ve bunları Şekil 1.6.'da gösterildiği gibi çeşitli karakteristik grup frekansları tablolarından bulmak mümkündür.

Moleküllerin iskelet titreşimleri genellikle 1400cm⁻¹ ile 700cm⁻¹ arasındaki bölgede, moleküldeki lineer veya dallanmış zincir yapılar yüzünden gözlenirler. Bu bölgeye "parmak izi" bölgesi de denir [51]. Grup frekanslarını etkileyen faktörler molekül içi etkiler ve molekül dışı etkiler olmak üzere başlıca iki gruba ayrılır. Grup frekanslarını etkileyen molekül içi etkiler ise titreşimsel çiftlenim (kapling), komşu bağın kuvvet sabiti etkisi ve elektronik etki olmak üzere üçe ayrılır [54].

Titreşimsel çiftlenim: Bir atoma bağlı iki titreşim olduğu veya bir molekülde frekansları birbirine çok yakın iki titreşim olduğu zaman titreşimsel çiftlenim gözlenir. Örneğin, A=X gibi bir bağa sahip molekülün esneme titreşimi için temel titreşim frekansı v₁ olsun. Bu iki atomlu molekülden türetilen X=A=X bağı için v₁' < v₁ ve v₂' > v₁ frekanslarında iki esneme titreşimi gözlenir. Bunun nedeni AX_2 molekülündeki titreşimlerin birbirini etkilemesi ve iki A=X bağının olması sebebiyle v_1 frekanslı titreşim bandı yerine v'_1 ve v'_2 frekanslı iki titreşim bandının gözlenmesidir [54].

Grup	ν/cm ⁻¹	Grup	ν/cm ⁻¹
≡c−H	3300	-0-H	3600
=c< ^H	3020	∑м−н	3350
) С−н	2960	~P=0	1295
$-c \equiv c -$	2050		
_c=c <	1650	_S=0	1310
jc-c<	900	≡C—H	700
—S— H	2500	200	
-N=N-	1600	€C ^{×H}	1100
)c =0	1700		
-C≡N	2100		1000
)⊂-F	1100	'n	
) ⇒c−cı	650	⊂⊂, <mark></mark> н	1450
⇒C−Br	560		
<u>></u> c−ו	500	c≡c–c	300

Sekil 1.6. İnfrared grup dalga sayıları [53]

Komşu bağın kuvvet sabiti etkisi: Bir bağa komşu olan bağın kuvvet sabitinin küçülmesi o bağın kuvvet sabitinin de küçülmesine neden olur. Dolayısıyla, titreşim frekansı azalır. Komşu bağın etkisiyle frekansın azalmasına neden olan bu etkiye komşu bağın kuvvet sabiti etkisi adı verilir. Örneğin C=C, C=O, C=N gibi X=Y çift bağı içeren grupların

esneme titreşim frekansları X–Y gibi tek bağ içeren grupların titreşim frekanslarından daha büyüktür. Bunun nedeni, X=Y bağının kuvvet sabitinin X–Y bağının kuvvet sabitinin hemen hemen iki katı olmasıdır. X=Y grubuna ait titreşimler komşu grupların bağlanmasına karşı çok duyarlıdır [54].

Elektronik etki: Bağın elektron yoğunluğunda değişikliğe neden olan elektronik etki, indüktif etki ve rezonans etki olmak üzere iki şekilde gözlenir [54].

İndüktif etki: Söz konusu bağın elektron yoğunluğunu arttıran pozitif etki ve söz konusu bağın elektron yoğunluğunu azaltan negatif etki olmak üzere ikiye ayrılır. Bir bağın elektron yoğunluğunda değişikliğe neden olan bu etkiler bağın kuvvet sabitinin ve dolayısıyla titreşim frekansının değişmesine neden olurlar. Söz konusu bağın elektron yoğunluğunu arttıran pozitif indüktif etki ile titreşim frekansı artarken negatif indüktif etki sonucu titreşim frekansı azalır [54].

Rezonans etki: Rezonans etki ise çift bağ karakterinin azalmasına ve bağın zayıflamasına neden olur. Rezonans etki ile çift bağın tek bağa dönüşme olasılığı yüksektir. Bu nedenle düşük frekansa kayma olur yani grup titreşim frekansı azalır [54].

İnfrared spektrumunda grup frekanslarının kaymasına neden olan molekül dışı etkiler dipolar etkilenme ve hidrojen bağı ile etkilenme olmak üzere iki şekilde olabilir [54].

Dipolar etkilenme: Polar çözücülerde çözünen moleküllere ait bazı atomların çözücüde bulunan zıt yüklü atomlarla dipol oluşturması sonucu grup frekanslarının değişmesi dipolar etkilenme yüzündendir. Örneğin aseton molekülündeki ((CH₃)₂–C=O) karbonilin, molekül gaz halindeyken titreşimi 1742 cm⁻¹' de, molekül sıvı haldeyken titreşimi ise 1719 cm⁻¹' de gözlenmiştir. Bunun nedeni sıvı haldeyken dipol olan iki karbonil (C=O) grubunun birbirlerini çekmeleridir. Böylece bağların polarlığı artar ve karbonil grubunun bağ derecesi düşer. Polar çözücülerde çözünen ile çözücü arasında etkileşim söz konusu olduğu için değişik çözücülerde değişik dalga boylarında bandlar gözlenebilir [54].

Hidrojen bağı ile etkilenme: Hidrojen bağı ile etkilenme sonucu grup frekanslarında meydana gelen kaymalar dipolar etkilenmeden ileri gelen kaymalardan daha büyüktür. Hidrojen bağının oluşabilmesi için molekül içindeki hidrojenle veya molekül dışındaki hidrojenle etkileşmeye girebilecek elektronegatif grupların molekülde bulunması gerekir. Hidrojen bağı bir molekülün X–H grubu ile bir başka molekülün Y atomu arasındaki etkileşme olarak tanımlanır. Hidrojen bağı (X–H…Y), elektronegatif X atomu (O, N, F gibi) ile bir veya daha fazla ortaklanmamış elektron çiftine sahip Y atomu arasında meydana gelir. Y atomunun elektron verme yeteneği ne kadar yüksek olursa hidrojen bağı da o kadar kuvvetli olur. Hidrojen bağı X–H bağını zayıflattığı için, X–H esneme titreşim frekanslarının azalmasına buna karşılık H…Y bağı nedeniyle X–H bükülme titreşim frekanslarının artmasına neden olur. Buna en iyi örnek primer amidler (R-NH₂C=O) verilebilir. Primer amidlerde hidrojen bağları normal bağlara göre çok zayıftır. Fakat bulundukları grubun frekansının düşmesine neden olurlar. Frekans kaymasının büyüklüğü hidrojen bağının şiddetine bağlıdır. Çözünen ile etkileşmeyen çözücüler hidrojen bağının etkisini azaltabilir hatta çok seyreltik çözeltiler hidrojen bağının etkisini yok edebilirler. Daha konsantre çözeltilerde veya daha yoğun fazda X–H…Y hidrojen bağı oluşur [54].

Bir maddenin katı, sıvı ve gaz fazlarında alınan infrared spektrumları farklıdır. Moleküllerin en iyi spektrumu gaz fazında alınır. Gaz fazında moleküller serbestçe dönebilirler ve dönme enerji seviyeleri moleküller arası etkileşimlerden çok az etkilenir. Sıvı veya katı fazda moleküllerin serbest dönme hareketleri kısmen veya tamamen engellendiği için infrared spektrumlarında dönme enerji seviyelerine ait bandlar gözlenmezken titreşim bandları keskin olarak gözlenir. Faz değişimi sonucu titreşim frekanslarında kayma gözlenir. Moleküller arası etkileşimlerden dolayı bir molekülün simetrisi genellikle kristal fazda gaz faza (izole) göre daha azdır. Simetrideki bu değişim aktif ve inaktif infrared titreşimlerin yarılmasına neden olur. Kristal örgüdeki moleküller arası etkileşimler gaz faza göre frekans kaymalarına neden olur. Kristal fazda alınan spektrumlarda örgü modları yani kristal örgü içindeki bir molekülün ötelenme ve dönme hareketlerinin neden olduğu titreşimler gözlenir. Frekanslarının genellikle düşük olmasına rağmen bu titreşimler yüksek frekans bölgesinde kombinasyon bandları şeklinde gözlenebilirler [50, 55].

1.3. NMR spektroskopisi

Çekirdeklerin manyetik bir alanda radyo dalgalarını absorplayarak rezonans olmasına dayanan spektroskopi yöntemine nükleer manyetik rezonans (NMR) spektroskopisi denir. NMR spektroskopisi moleküllerin yapılarının aydınlatılmasında kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntem sayesinde atom çekirdeğinin manyetik özelliklerine göre, incelenen moleküle ait yapı iskeletinin aydınlatılmasında önemli bir rol oynar [48].

Çekirdekler, kendi eksenleri etrafında dönen yüklü taneciklerdir ve bu hareketleri esnasında çevrelerinde bir elektrik alan, dolayısı ile de bir manyetik alan meydana getirirler ve bunların da bir manyetik momentleri vardır. Bu tanecikler bir dış manyetik alan içerisinde oldukları sırada belirli bir potansiyel enerjileri (E) olur. Bu potansiyel ise parçacığın manyetik momentine (μ) ve manyetik alan şiddetine bağımlıdır [56].

$$E = \mu H_0 \tag{1.3}$$

Burada, E: potansiyel enerji, µ: manyetik moment, H₀: uygulanan manyetik alan şiddetidir. NMR yöntemindei NMR aktif bir çekirdeğin manyetik momenti, çekirdeğin jiromanyetik sabitine ve manyetik kuantum sayısına bağlıdır.

$$\mu = \gamma \frac{hm}{2\pi} \tag{1.4}$$

Burada, γ jiromanyetik sabiti, m: manyetik kuantum sayısı, h: planck sabitidir. Her elementin kendine özgü bir jiromanyetik sabiti ve spin kuantum sayısı (I) vardır ve bu ayırt edici bir özelliktir. Bir elementin NMR spektrumunun incelenebilmesi için, manyetik momentinin sıfırdan farklı bir sayı, spin kuantum sayısının ise sıfırdan büyük olması gerekmektedir. Atom çekirdeklerinin spin kuantum sayıları, çekirdekteki proton ve nötron sayılarına bağlı farklılık göstermektedir. Bir çekirdeğin spin sayısı, o çekirdeğe ait olan proton (p) ve nötronların (n) spin sayılarının toplamına eşittir dolayısı ile bir atomun izotoplarıda birbirlerinden farklı spin kuantum sayılarına sahip olur. Bir atomda; p=tek sayı, n= tek sayı olursa I=tam sayı olur ve çekirdek küresel olmayan yük dağılımı gösterir, P=çift,n=çift sayı olursa I=0 olur ve tanecikler birbirlerine ters yönde döndüğü için çekirdeğin spin ve manyetik özellikleri olmaz. Başka bir durumda ise p+n=tek sayı olur bu durumda ise I=1/2 veya bunun katları şeklinde değere sahip olur. Bu tür çekirdeklerde küresel yük dağılımı gözlenir ve manyetik özellikler vardır. I=1/2 olduğu için en çok ¹H ve ¹³C atomlarına ait NMR ölçümleri yapılır [56].

Manyetik özellik gösteren bir çekirdek güçlü bir manyetik alana mağruz bırakıldığında iki farklı enerji seviyesi gözlenir. Protonun bulunabilceği bu enerji seviyeleri, manyetik kuantum sayısına ile m=2I+1 kuralına göre belirlenir. Manyetik kuantum sayısı +I...-I aralığında, $\Delta m=1$ olmak koşulu ile tüm değerleri alabilir.

Protonlara ait manyetik momentlerin bir kısmı manyetik alan vektörü ile aynı yönelime sahip olurken bir kısmı ise ters yönlü olarak konumlanırlar [56]. (Şekil 1.7)

Şekil 1.7. Protonun manyetik alandaki yönelimi

NMR spektroskopisi basitçe, bir manyetik alan üreticisi, radyo frekansı vericisi ve alıcısı, dedektör ve sinyal kaydediciden oluşan bir sistem ile alınır. Analizi yapılmak istenen bir numune çözülerek çözelti haline getirlmelidir. Kullanılacak olan çözücü ise inert olmalı ve analizi yapılması istenen madde ile etkileşime girmemelidir. Düşük kaynama noktasına sahip olmalı, nonpolar olmalı ve hiç proton içermemelidir. Genellikle çözücü olarak yapısındaki protonları döteryum ile değiştirilen çözücüler kullanılır, dötero kloroform, dötero dimetilsülfoksit, dötero aseton örnek çözücüler olarak gösterilebilir.

NMR analizlerinde, herhangi bir molekülün yapısında olan kimyasal çevreleri farklı çekirdekler, dış manyetik alanla farklı şekilde etkileştiklerinden, farklı frekanslarda rezonans olurlar, sonucunda ise spektrumda farklı yer ve şekilde sinyal verirler. Çekirdeklerin kimyasal kayma değerlerinin ifade edilebilir olması amacı ile ppm skalası geliştirilmiştir ve NMR aktif çekirdeklerin kimyasal kayma değerleri, bu skalada sinyal veren bir standardın sinyaline olan uzaklığı ile belirtilir ve δ sombolü ile gösterilir. ¹H (proton) ve ¹³C-NMR analizlerinde sıfır noktasında sinyal veren Tetrametilsilan (TMS) bileşiği referans olarak kullanılır [48, 56]. Bir çekirdeğin kimyasal kayması, kimyasal çevresine göre değişir. Bu kimyasal çevre ise; çekirdeğin etrafındaki elektron yoğunluğundan ve komşu grupların oluşturduğu manyetik alandan etkilenir. Bir atom, manyetik alanın etkisine girdiğinde sadece çekirdeğe uygulanan manyetik alandan değil, etrafındaki elektronların oluşturmuş oldukları manyetik alanlardan da etkilenirler. Elektronlar oluşturdukları ikincil manyetik alan ile uygulanan dış manyetik alanın etkisini azaltırlar sonucunda ise çekirdeklere etki eden manyetik alan azalır ve bu çekirdekleri rezonansa getirmek için daha yüksek bir manyetik alana ihtiyaç olunur, sonucunda ise çekirdeğin frekansı yukarı alana kayar ve NMR sinyali düşük ppm değerinde görülür. Bazı durumlarda ise elektronların manyetik alanı dış manyetik alanı destekler ve tam tersi bir durum gözlenir [48, 56, 57].

Aromatik halkalar, alkinler, alkenler ve karbonil bileşikleri gibi yapılarında π elektronları olan bileşiklerde, dışarıdan uygulanan manyetik alanın etkisi ile ikinci bir manyetik alan oluşur. Oluşan manyetik alanın harici manyetik alan ile zıt yönlendiği bölgelerde perdeleme, paralel yönlendiği bölgelerde antiperdeleme meydana gelir. Perdeleme, rezonans durumu için gerekli olan manyetik alanın daha yüksek olmasına, anti-perdeleme ise bu manyetik alanın daha düşük olmasına yol açar. Sonucunda ise spektrum değerlerinde kaymalar meydana gelir [57].

1.4. Ultraviyole ve Görünür Bölge Spektroskopisi

Elektromanyetik spektrumda ultraviyole ve görünür bölgeleri kapsayan bir ışının, bir moleküldeki atomların bağ elektronlarını uyarması esasına dayanan spektroskopik yönteme ultraviyole ve görünür bölge (UV-Vis) spektroskopisi denir. Elektronların uyarılması, temel haldeki titreşim ve dönme enerjisi seviyelerinden, uyarılmış haldeki titreşim ve dönme seviyelerine geçişi olacak şekilde gerçekleşmektedir. Elektromanyetik spektrumda, uzak ultraviyole 10-200 nm, yakın ultraviyole 200-400 nm, görünür bölge ise 400-800 nm aralığında yer almaktadır. Ultraviyole ve görünür bölgelere karşılık gelen enerjilere sahip elektromanyetik ışınlar, moleküllerdeki atomların bağ elektronlarının uyarılmasına sebep olmaktadır. Bu yüzden spektroskopide bu iki bölge aynı anda kullanılmaktadır. Bu spektroskopik yöntem bağ elektronları ile ilgili olduğundan dolayı elektronik spektroskopi olarak da adlandırılmaktadır [48].

Ultraviyole ve görünür bölge spektroskopisi Beer-Lambert yasasına dayanmaktadır. Tekrenk ışık kaynağından I_0 şiddeti ile çıkan bir ışık demeti genişliği d cm olan bir tüpteki çözeltinin içerisinden geçerken, çözeltide bulunan moleküller tarafından absorplanarak şiddeti azalır. Işığın şiddetindeki bu azalma ise Beer-Lambert denklemi ile verilmektedir.

$$\log\left(\frac{l_o}{l}\right) = \in dc = A \tag{1.5}$$

Burada I₀: 1şık demetinin kaynaktan çıktı zamanki şiddeti, I: 1şık demetinin tüpün içerisinden geçtikden sonraki şiddeti, c: çözeltinin derişimi (mol/L), d: örnek tüpünün kalınlığı (cm), ϵ : molar absorpsiyon katsayısı (L/mol.cm), A: absorbansı temsil etmektedir. I/I₀ oranına ise geçirgenlik adı verilir ve T ile gösterilir [48].

Moleküller herhangi bir uyarılma durumunda değil iken taban elektronik seviyedelerdir, bir uyarılma durumunda ise üst elektronik seviyelere geçerler. Çok sayıda atoma sahip olan moleküllerde titreşim alt seviyeleri çok fazla olmakla beraber seviyeler arasındaki mesafelerin birbirine çok yakın olmasından dolayı UV spektrumlarında soğurmalar kesikli değil band şeklinde elde edilir. Elde edilen soğurma bandlarının önem arz eden özellikleri spektrumdaki yerleri ve şiddetleridir. Burada elektronik spektrumda karşılık gelen dalga boyu, elektronik geçişin gerçekleşmesi için gerekli olan enerjiyi vermektedir [48].

Ultraviyole ve görünür bölgede belli başlı soğurma geçiş türleri bulunmaktadır. $\pi \rightarrow \pi^*$ soğurması, doymamış bileşiklerinde bulunan π bağlarında yer alan elektronların, genellikle 200-700 nm dalga boyu aralığındaki ışınları soğurması ile yaptığı geçişlerdir. $n \rightarrow \pi^*$ soğurması, doymamış bileşiklerde bağ oluşumuna katılmayan elektronları bulunan moleküllerdeki n elektronlarında, 200-700 nm dalga boyu aralığındaki ışınların soğrulması ile yaptığı geçişlerdir. $n \rightarrow \sigma^*$ soğurması, doymuş bileşiklerde bağ oluşumuna katılmayan elektronları bulunan moleküllerdeki n elektronlarında, 150-250 nm dalga boyu aralığındaki ışınları soğurması ile yaptığı geçişlerdir. $\sigma \rightarrow \sigma^*$ soğurması, doymuş bileşiklerde bulunan C-C ile C-H atomların arasındaki σ bağlarında yer alan elektronların, 180 nm dalga boyundan da düşük dalga boylarına sahip ışınları soğurması ile yaptığı geçişlerdir. $\sigma \rightarrow \pi^*$ ile $\pi \rightarrow \sigma^*$ soğurmaları, yapısında doymuş ve doymamış bağ bulunan bileşiklerin σ ve π elektronlarının, 130-180 nm dalga boyu aralığındaki ışınları soğurması ile yaptığı geçişlerdir [48].

1.5. Teorik Yöntemler

Bir bileşiğin yapısı ve genel özelikleri deneysel yöntemler ile rahatlıkla belirlenebilir, fakat teorik yöntemler ile söz konusu bileşiğin özelliklerinin önceden belirlenmesi yapılacak olan çalışma hakkında planlama aşamasında daha fazla fikir sahibi olmak açısından avantaj sağlar. Çeşitli teorik hesaplama yazılımları ile söz konusu molekülleri modelleyerek farklı geometrilerini incelenebilir, enerjileri hesaplanabilir, IR, NMR, UV gibi spektrumları teorik olarak hesaplanabilir, elektronik yapıları hakkında bilgi edinilebilir.

Moleküllere ait teorik hesaplamaların yapılabilmesi için bir takım yöntem ve teoriler geliştirilmiştir [58]. Yoğunluk fonksiyoneli teorisi de (DFT) [59, 60], elektron olasılık yoğunluğunun hesaplanmasına dayanan bir yöntemdir. Bu teori moleküllerin fiziksel, kimyasal ve elektronik yapıları ile ilgili özelliklerinin hesaplanmasında yoğun olarak kullanılmış ve farklı alanlarda birçok çalışma yapılmış olup, deneysel veriler ile tutarlı sonuçlar vermiştir [50-66]. Söz konusu hesaplamaların daha hızlı bir şekilde yapılabilmesi için Gaussian [30] gibi bilgisayar yazılımları geliştirilmiştir. Ancak Gaussian programı içerisinde yer alan DFT gibi teorilerle hesaplamaların yapılabilmesi için, program içerisinde bulunan B3LYP [67, 68] gibi bir takım fonksiyoneller ile 6-31G+(2d,p) [68, 69] şeklinde olan baz setlerinin de işleme dahil edilmesi gerekmektedir.

Bu tez çalışmasında teorik hesaplamalar için Gaussian 09W paket progamı kullanılmıştır. Bu bilgisayar programı içeriğinde, farklı hesaplama yöntemleri, bu yöntemler için birçok teori ve baz setleri barındırmaktadır. Program ile atom ya da moleküllere ait enerjiler hesaplanabilir, geometrik yapı optimizasyonları yapılabilir, atom ve moleküllere ait titreşim frekansları, dipol momentleri hesaplanabilir. Potansiyel enerji yüzeyleri taranarak en düşük ve en yüksek noktalar bulunabilir, NMR, elektron ilgisi, iyonlaşma enerjileri, elektrostatik potansiyel, elektron yoğunluğu gibi özellikler atom ya da moleküller için hesaplanabilir. Bu hesaplamalar molekül ya da atomlar için gaz fazında, çözelti içerisinde, temel halleri veya uyarılmış hallerinda ve farklı sıcaklıklarda bulunabilir.

1.5.1. Geometri optimizasyonu

Bir molekülde, molekülün kovalent yapısında değişiklik olmaksızın, tek bağlarda atomların dönüşüyle üç boyutlu düzenlenme yapılması ile molekülün farklı konformasyonları (dizilimleri) bulunmuş olur. Moleküllerin enerjileri, molekülün bağlarının uzunlukları ve açıları ve burulma açıları gibi serbestlik derecelerinin fonksiyonlarıdır. Bu parametrelerin değiştirilmesi ile molekülün farklı geometrileri belirlenebilir. Bu parametrelere göre molekülün enerjisinin değişimini veren yüzeye Potansiyel Enerji Yüzeyi (PEY) denir. Bir molekül için PEY bilinirse, molekülün kararlı durumundaki geometriye karşılık gelen minimum enerjili noktalar bulunabilir. PEY çok sayıda minimum ve maksimum içerir ve bu minimumlara "yerel minimum" denir. Yerel minimumların en düşük enerjili olanına ise "global minimum" adı verilir. İki minimum arasındaki yol üzerindeki en yüksek enerjili nokta "eyer noktası" olarak isimlendirilir ve eyer noktası kararlı iki yapı arasındaki geçiş durumuyla ilgilidir. Bir fonksiyonun kararlı noktalarını bulma işlemine optimizasyon denir. PEY üzerindeki minumum enerjili noktayı ve moleküler koordinatları bulma islemine ise geometri optimizasyonu denir. Geometri optimizasyonu başlangıç geometrisinden başlayarak optimizasyon süresi boyunca PEY'i 0 dereceden başlayarak 360 dereceye kadar tarar ve bir minumum bulmaya çalışır. Bulunan minimum noktasında temsil edilen moleküler dizilim üzerinden Gaussian programı ile tekrardan yapı optimizasyonu yapılır ve nihai optimize yapıya ulaşılmış olunur. Moleküler yapı ile ilgili, hesaplanması istenen tüm özellikler bu yapı üzerinden hesaplanır [70].

1.5.2. Moleküler elektrostatik potansiyel

Moleküler elektrostatik potansiyel birim yük ile sistemin moleküler yük dağılımı arasındaki etkileşimi tanımlar. Bir molekül için Moleküler elektrostatik potansiyel fonksiyonu hem çekirdek hem de elektronik dağılımdan gelen katkıların toplamından oluşur. Bir molekülün elektrostatik potansiyeli, moleküller arası etkileşimlerin ve kimyasal reaksiyonların belirlenmesinde önemli bir katkıya sahiptir. Teorik hesaplamalar sonucunda, moleküle ait elektrostatik potansiyel haritasını elde ederiz. Bu harita molekülün yüzeyine dağılmış ve renklerle kodlanmıştır. Haritada elektron yoğunluğunun en fazla olduğu bölge kırmızı ile elektron yoğunluğunu en az olduğu bölge mavi renk ile temsil edilir [69, 71].

1.5.3. Moleküler orbitaller

Moleküllerin kimyasal reaksiyonlarını anlamak için öncü orbitaller hakkında bilgi edinmeye ihtiyaç vardır. Öncü orbitalleri, işgal edilmiş en yüksek enerjili moleküler orbital (HOMO) ve işgal edilmemiş en düşük enerjili moleküler orbital (LUMO) olmak üzere iki tanedir. Bir moleküle elektron eklendiğinde LUMO'ya eklenir ve elektron söküldüğünde ise HOMO'dan sökülür. Dolayısıyla bir moleküle elektron eklemek veya çıkarmak için gerekli enerjiyi belirlemede öncü orbitaller kullanılır. HOMO ve LUMO enerjileri arasındaki fark ise molekülün uyarılabilirliğinin bir ölçüsüdür. Enerji farkı ne kadar küçükse molekül o kadar kolay uyarılabilir [69, 71].

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Sentezlenen altı farklı aromatik Schiff bazı türevi için Sigma Aldrich firmasından temin edilen ve her biri %99 saflık değerlerine sahip olan, aldehit olarak salisilaldehit, amin olarak 4-bromoanilin, 4-aminofenol, 4-metoksianilin, 4-aminoasetofenon, 2-nitroanilin, 4-aminobenzonitrile, ve metanol kullanılmıştır.

Sentezlenen aromatik Schiff bazı türevlerine ait yapılar, infrared (IR), nükleer manyetik rezonans (NMR), ultraviyole ve görünür bölge (UV-Vis) spektroskopik yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Moleküllerin IR (4000-400 cm⁻¹) spektrumları Bruker Vertex 80V cihazı ile KBr disk yöntemi kullanılarak vakum altında kaydedilmiştir. ¹H NMR ve ¹³C NMR ölçümleri ise Bruker Ultra Shield Plus-400 MHz cihazı ile yapılmış olup, çözücü olarak dimetil sülfoksit (DMSO) kullanılmıştır. Teorik hesaplamalarda ise ChemOffice, MarvinSketch, Gaussian, Gaussview, VEDA paket programlarından yararlanılmıştır.

2.1. 2-(((4-bromofenil)imino)metil)fenol (L1) Schiff Bazının Sentezi

Aşağıdaki şekil 2.1'de verilen 2-(((4-bromofenil)imino)metil)fenol aromatik Schiff bazının sentezi için, 0,01 mol salisilaldehit ve 0,01 mol 4-bromoanilin ayrı tüplerde, 20 ml metanol içerisinde çözülür. Her iki çözelti de ısıtıcılı manyetik karıştırıcı ile 60 santigrat dereceye kadar ısıtıldıktan sonra, salisilaldehit çözeltisi yavaşça 4-bromoanilin çözeltisinin içerisine eklenir. Yaklaşık 1 saat karıştırıldıktan sonra oda sıcaklığında çökmesi beklenir. Meydana gelen ligand kristalleri süzülür, metanol ile yıkanır ve kurutulur.

Şekil 2.1. L1 Schiff bazı sentezi

2-(((4-bromofenil)imino)metil)fenol: Bileşik açık sarı renkte ve toz halinde elde edilmiştir. IR (KBr): 3360 cm⁻¹ v(O-H), 3080; 3062; 3041; 2903 cm⁻¹ v(C-H), 1616 cm⁻¹ v(N=C). ¹H NMR (400 MHz, dmso) δ 12.80 (s, 1H), 8.95 (s, 1H), 7.66 (s, 1H), 7.64 (d, *J* = 8.3 Hz, 2H), 7.42 (t, *J* = 8.2 Hz, 1H), 7.38 (d, *J* = 8.4 Hz, 2H), 7.01 – 6.93 (m, 2H), 4.40 – 2.16 (m, 9H), -0.01 (s, 1H). ¹³C NMR (101 MHz, dmso) δ 164.46 (s), 160.64 (s), 147.95 (s), 134.01 (s), 133.00 (s), 132.75 (s), 124.04 (s), 119.95 (s), 119.73 (s), 119.70 (s), 117.08 (s), 39.95 (dp, *J* = 41.9, 20.9 Hz)

2.2. 2-(((4-hidroksifenil)imino)metil)fenol (L2) Schiff Bazının Sentezi

Aşağıdaki şekil 2.2'de verilen 2-(((4-hidroksifenil)imino)metil)fenol aromatik Schiff bazının sentezi için, 0,01 mol salisilaldehit ve 0,01 mol 4-aminofenol ayrı tüplerde, 20 ml metanol içerisinde çözülür. Her iki çözelti de ısıtıcılı manyetik karıştırıcı ile 60 santigrat dereceye kadar ısıtıldıktan sonra, salisilaldehit çözeltisi yavaşça 4-aminofenol çözeltisinin içerisine eklenir. Yaklaşık 1 saat karıştırıldıktan sonra oda sıcaklığında çökmesi beklenir. Meydana gelen ligand kristalleri süzülür, metanol ile yıkanır ve kurutulur.

Şekil 2.2. L2 Schiff bazı sentezi

2-(((4-hidroksifenil)imino)metil)fenol: Bileşik kavun içi renginde ve toz halinde elde edilmiştir. IR; 3392 cm⁻¹ v(O-H), 3047; 2993; 2971 cm⁻¹ v(C-H), 1616 cm⁻¹ v(N=C). ¹H NMR (400 MHz, dmso) δ 13.45 (s, 1H), 9.71 (s, 1H), 8.91 (s, 1H), 7.60 (d, *J* = 7.5 Hz, 1H), 7.37 (t, *J* = 7.8 Hz, 1H), 7.33 (d, *J* = 7.1 Hz, 2H), 6.96 (t, *J* = 9.2 Hz, 2H), 6.85 (d, *J* = 8.0 Hz, 2H), 4.28 – 2.35 (m, 4H), 0.00 (s, 1H). ¹³C NMR (101 MHz, dmso) δ 160.66 (s), 160.58 (s), 157.41 (s), 139.62 (s), 132.97 (s), 132.65 (s), 123.12 (s), 119.87 (s), 119.43 (s), 116.91 (s), 116.39 (s), 50.57 – 28.79 (m).

2.3. 2-(((4-metoksifenil)imino)metil)fenol (L3) Schiff Bazının Sentezi

Aşağıdaki şekil 2.3'de verilen 2-(((4-metoksifenil)imino)metil)fenol aromatik Schiff bazının sentezi için, 0,01 mol salisilaldehit ve 0,01 mol 4-metoksianilin ayrı tüplerde, 20 ml metanol içerisinde çözülür. Her iki çözelti de ısıtıcılı manyetik karıştırıcı ile 60 santigrat dereceye kadar ısıtıldıktan sonra, salisilaldehit çözeltisi yavaşça 4metoksianilin çözeltisinin içerisine eklenir. Yaklaşık 1 saat karıştırıldıktan sonra oda sıcaklığında çökmesi beklenir. Meydana gelen ligand kristalleri süzülür, metanol ile yıkanır ve kurutulur.

Şekil 2.3. L3 Schiff bazı sentezi

2-(((4-metoksifenil)imino)metil)fenol: Bileşik açık sarı renkte ve toz halinde elde edilmiştir. IR; 2989 cm⁻¹ v(O-H), 3050; 3012; 2912; 2841 cm⁻¹ v(C-H), 1621 cm⁻¹ v(N=C). ¹H NMR (400 MHz, dmso) δ 13.32 (s, 1H), 8.94 (s, 1H), 7.61 (d, *J* = 7.5 Hz, 1H), 7.42 (d, *J* = 7.2 Hz, 2H), 7.37 (d, *J* = 7.8 Hz, 1H), 7.02 (d, *J* = 7.2 Hz, 2H), 6.96 (t, *J* = 9.9 Hz, 2H), 3.79 (s, 3H), 3.04 (dd, *J* = 171.7, 169.2 Hz, 4H), -0.01 (s, 1H). ¹³C NMR (101 MHz, dmso) δ 161.73 (s), 160.60 (s), 158.95 (s), 141.15 (s), 133.22 (s), 132.78 (s), 123.09 (s), 119.83 (s), 119.50 (s), 116.95 (s), 115.09 (s), 55.83 (s), 51.35 – 30.12 (m).

2.4. 4'-((2-hidroksibenzildene)amino)asetofenon (L4) Schiff Bazının Sentezi

Aşağıdaki şekil 2.4'de verilen 4'-((2-hidroksibenzildene)amino)asetofenon aromatik Schiff bazının sentezi için, 0,01 mol salisilaldehit ve 0,01 mol 4aminoasetofenon ayrı tüplerde, 20 ml metanol içerisinde çözülür. Her iki çözelti de ısıtıcılı manyetik karıştırıcı ile 60 santigrat dereceye kadar ısıtıldıktan sonra, salisilaldehit çözeltisi yavaşça 4-aminoasetofenon çözeltisinin içerisine eklenir. Yaklaşık 1 saat karıştırıldıktan sonra oda sıcaklığında çökmesi beklenir. Meydana gelen ligand kristalleri süzülür, metanol ile yıkanır ve kurutulur.

Şekil 2.4. L4 Schiff bazı sentezi

4'-((2-hidroksibenzildene)amino)asetofenon: Bileşik açık sarı renkte ve toz halinde elde edilmiştir. IR; 3333 cm⁻¹ v(O-H), 3055; 3032; 3001; 2942 cm⁻¹ v(C-H), 1617 cm⁻¹ v(N=C). ¹H NMR (400 MHz, dmso) δ 12.70 (s, 1H), 8.99 (s, 1H), 8.03 (d, *J* = 8.4 Hz, 2H), 7.69 (d, *J* = 7.5 Hz, 1H), 7.50 (d, *J* = 8.5 Hz, 2H), 7.44 (td, *J* = 8.1, 1.6 Hz, 1H), 6.99 (t, *J* = 7.8 Hz, 2H), 4.29 – 3.02 (m, 2H), 2.59 (s, 2H), -0.02 (s, 1H). ¹³C NMR (101 MHz, dmso) δ 197.48 (s), 165.29 (s), 160.75 (s), 152.79 (s), 135.33 (s), 134.35 (s), 133.06 (s), 130.20 (s), 122.06 (s), 119.78 (s), 119.77 (s), 117.15 (s), 39.93 (dp, *J* = 42.0, 21.0 Hz), 27.21

2.5. 2-(((4-nitrofenil)imino)metil)fenol (L5) Schiff Bazının Sentezi

Aşağıdaki şekil 2.5'de verilen 2-(((4-nitrofenil)imino)metil)fenol aromatik Schiff bazının sentezi için, 0,01 mol salisilaldehit ve 0,01 mol 2-nitroanilin ayrı tüplerde, 20 ml metanol içerisinde çözülür. Her iki çözelti de ısıtıcılı manyetik karıştırıcı ile 60 santigrat dereceye kadar ısıtıldıktan sonra, salisilaldehit çözeltisi yavaşça 2-nitroanilin çözeltisinin içerisine eklenir. Yaklaşık 1 saat karıştırıldıktan sonra oda sıcaklığında çökmesi beklenir. Meydana gelen ligand kristalleri süzülür, metanol ile yıkanır ve kurutulur.

2-(((4-nitrofenil)imino)metil)fenol: Bileşik açık kavun içi renginde ve toz halinde elde edilmiştir. IR; 3413 cm⁻¹ v(O-H), 3100; 3068; 3040; 2943 cm⁻¹ v(C-H), 1614 cm⁻¹ v(N=C) ¹H NMR (400 MHz, dmso) δ 12.29 (s, 1H), 8.99 (s, 1H), 8.33 – 8.27 (m, 2H), 7.72 (dd, J = 7.9, 1.5 Hz, 1H), 7.61 – 7.57 (m, 2H), 7.46 (td, J = 8.0, 1.7 Hz, 1H), 7.00 (dd, J = 11.7, 4.4 Hz, 2H), 4.28 – 2.27 (m, 24H), -0.03 (d, J = 3.6 Hz, 1H). ¹³C NMR (101 MHz, dmso) δ 166.06 (s), 160.68 (s), 155.08 (s), 134.79 (s), 132.86 (s), 125.52 (s), 122.95 (s), 119.91 (s), 119.85 (s), 117.21 (s), 39.93 (dp, J = 42.0, 21.0 Hz).

2.6. 4-((2-hidroksibenzildine)amino)benzonitril (L6) Schiff Bazının Sentezi

Aşağıdaki şekil 2.6'da verilen 4-((2-hidroksibenzildine)amino)benzonitril aromatik Schiff bazının sentezi için, 0,01 mol salisilaldehit ve 0,01 mol 4aminobenzonitrile ayrı tüplerde, 20 ml metanol içerisinde çözülür. Her iki çözelti de ısıtıcılı manyetik karıştırıcı ile 60 santigrat dereceye kadar ısıtıldıktan sonra, salisilaldehit çözeltisi yavaşça 4-aminobenzonitrile çözeltisinin içerisine eklenir. Yaklaşık 1 saat karıştırıldıktan sonra oda sıcaklığında çökmesi beklenir. Meydana gelen ligand kristalleri süzülür, metanol ile yıkanır ve kurutulur.

4-((2-hidroksibenzildine)amino)benzonitril

Şekil 2.6. L6 Schiff bazı sentezi

4-((2-hidroksibenzildine)amino)benzonitril: Bileşik açık sarı renkte ve toz halinde elde edilmiştir. IR; 3142 cm⁻¹ v(O-H), 3067; 3056; 2982; 2936 cm⁻¹ v(C-H), 2227 cm⁻¹ v (N=C), 1616 cm⁻¹ v(N=C) ¹H NMR (400 MHz, dmso) δ 12.43 (s, 1H), 8.97 (s, 1H), 7.93 (d, *J* = 8.4 Hz, 3H), 7.71 (d, *J* = 7.6 Hz, 2H), 7.56 (d, *J* = 8.4 Hz, 3H), 7.46 (t, *J* = 7.8 Hz, 1H), 7.00 (t, *J* = 8.3 Hz, 3H), 4.37 – 2.25 (m, 21H), -0.01 (s, 1H). ¹³C NMR (101 MHz, dmso) δ 165.89 (s), 160.68 (s), 153.09 (s), 134.59 (s), 134.15 (s), 132.98 (s), 122.95 (s), 119.85 (s), 119.78 (s), 119.28 (s), 117.19 (s), 109.26 (s), 51.04 – 29.65 (m).

3. FT-IR SPEKTROSKOPİSİ YORUMLARI

Sentezlenmiş olan aromatik Schiff bazı türevlerine ait deneysel infrared spektrumları, KBr disk yöntemi kullanılarak vakum ortamında alınıştır. İnfrared titreşimlerine ait teorik hesaplamalar ise optimize edilmiş moleküler yapılar üzerinden Gaussian 09 programı içerisinde yer alan DFT, B3YLP, 6-31G+(2d,p) hesaplama yöntem ve baz setleri seçilerek, molekülün oda sıcaklığı ve gaz fazında olduğu varsayılarak yapılmıştır. Hesaplanan bu titreşim modları üzerinden, VEDA programı kullanılarak potansiyel enerji dağlım (PED) tanımlamaları yapılmıştır [32, 33]. Gaussian programı ile bulunan titreşim modlarına ait titreşim frekansları, 1700 cm⁻¹'e kadar olan değerler için 0,958 ile, 1700 cm⁻¹'in altındaki değerler için ise 0,938 katsayıları ile ölçeklendirilmiştir [72].

Aromatik Schiff bazı türevlerine ait deneysel gözlem ve teorik hesaplama sonuçları karşılaştırılmalı olarak tablolar halinde verilmiş, birbirleri ile olan uyumlulukları araştırılıp grafikler halinde gösterilmiştir. Deneysel ve teorik infrared spektrumları ise Ek'ler bölümünde sunulmuştur.

3.1. L1 Molekülünün Deneysel IR Gözlem Verileri ve Teorik Hesaplama Sonuçları İle Karşılaştırılması

L1 molekülüne ait olan Tablo 3.1'de verilen deneysel ve teorik IR titreşimlerine bakıldığında, OH gerilme titreşimi 3360 cm⁻¹'de omuz biçiminde olduğu gözlenirken, bu titreşim modu teorik olarak 3046 cm⁻¹'de hesaplanmıştır. C-OH gerilme titreşimi 1305 cm⁻¹'de deneysel olarak, teorik olarak ise 1303 cm⁻¹ 'de gözlenmiştir. Aromatik halkalardaki karakteristik C-H gerilme titreşiminin 3100-3000 cm⁻¹ frekans aralığında gözlenmesi beklenmektedir. İncelenen molekülde bu C-H gerilme titreşiminin 3080, 3062, 3041, 2903 cm⁻¹ frekans değerlerinde olduğu gözlenirken, teorik olarak 3073, 3067, 3060, 2918 cm⁻¹ frekans değerlerinde bulunmuştur. Moleküldeki C=C aromatik halka titreşiminin 1650-1450 cm⁻¹ frekans aralığında gözlenmesi beklenmektedir. İncelenen molekülde bu titreşiminin 1616, 1585, 1567 cm⁻¹ frekans değerlerinde olduğu gözlenirken, teorik olarak 1637, 1600, 1575 cm⁻¹ frekans değerlerinde bulunmuştur. Schiff bazlarına ait olan karakteristik C=N bağına ait gerilme titreşimi frekansı ise 1616 cm⁻¹'de gözlenirken, yapılan teorik hesaplamada 1637 cm⁻¹ frekans değerinde bulunmuştur.

Deneysel ve teorik bulgular arasındaki farkların nedeni ise molekül içi ve moleküller arası etkileşimlerdir. Başlangıç bileşikleri olan salisilaldehite ait C=O gerilme titreşiminin [73] (1665 cm⁻¹) ve 4-bromoaniline ait N-H gerilme titreşimlerinin [74] (3400 cm⁻¹, 3500 cm⁻¹) alınan spektrumda gözlenmemesi, bu bağların parçalanıp C=N bağını oluşturması (1616 cm⁻¹) ile açıklanır. Serbest OH gerilme titreşimlerinin 3650 cm⁻¹ frekans değerlerinde gözlendiği bilinmektedir [80], L1'e ait IR spektrumunda bu OH gerilime titreşiminin, molekül iç hidrojen bağı etkisi ile daha düşük frekanslara kaydığı gözlenmesi, molekül yapısının enol-imin (O-H...N) biçimine uyduğu sonucunu doğurmuştur. Bu değerlerin literatürdeki çalışmalar ile de uyumlu olması [62–65, 75-79], 2-(((4-bromofenil)imino)metil)fenol aromatik Schiff bazı bileşiğinin başarı ile sentezlendiğini sonucunu desteklemektedir.

Mod	Denesel	sel Teorik		
IVIOU	IR	ν^{b}	ν ^c	P.E.D.
1	3360 om	3180	3046	vOH(95)
2	3080 o	3208	3073	vCH(95)
3	3062 o	3202	3067	vCH(95)
4	3041 o	3195	3060	vCH(93)
5	2903 o	3046	2918	vCH(99)
6	1616 çk	1666	1637	vNC(74) + vCC(49)
7	1585 k	1628	1600	vCC(63)
8	1567 çk	1603	1575	$\nu CC(10) + \delta HCC(12)$
9	1530 z	1536	1509	$\delta HOC(23) + \delta HCC(13)$
10	1491 çz	1518	1492	$\delta CCC(10) + \delta HCC(48)$
11	1452 z	1493	1467	δCCC(20)
12	1432 o	1457	1432	δHOC(30)
13	1375 o	1400	1376	δHCN(53)
14	1305 çz	1326	1303	$vOC(46) + \delta HCC(77)$
15	1248 k	1269	1247	$vNC(12) + \delta HCC(14) + \delta HCN(16)$
16	1211 çz	1217	1196	$\nu NC(33) + \nu CC(10) + \delta HCC(10)$
17	1159 çz	1180	1159	δHCC(70)
18	1114 k	1139	1119	δ HCC(25) + δ CCC(11)
19	1083 o	1094	1075	$\nu CC(53) + \delta HCC(16)$

 Tablo 3.1. L1 molekülüne ait titreşim dalga sayıları (cm⁻¹)

20	1041 z	1051	1033	vCC(53)
21	1017 z	1024	1006	δCCC(26)
22	993 çz	1006	988	τHCNC(78)
23	961 z	980	963	τHCCC(77)
24	949 z	969	952	τ HCCC(68) + τ CCCC(15)
25	921 çz	951	934	τ HCCC(70) + τ CCCC(10)
26	887 çz	920	904	δCCC(58)
27	864 o	882	867	τHCCC(59)
28	842 k	850	835	τ HCCC(92) + τ HOCC(24)
29	786 z	791	777	δCCC(16)
30	754 çk	771	757	τCCCC(16)
31	688 z	693	681	$\delta CCC(27) + \delta CCC(10)$
32	568 çz	569	559	τ HCCC(10) + τ CCCC(35) + π NCCC(10)
33	541 k	565	555	δCCC(22)
34	505 çz	506	497	δCCN(21)
35	450 çz	451	531	δCCO(51)
36	419 çz	427	419	τHCCC(11)

Tablo 3.1. (Devam) L1 molekülüne ait titreşim dalga sayıları (cm⁻¹)

^cÖlçeklenmiş değerler. 1700 cm⁻¹'e kadar olan değerler 0,958 ile, 1700 cm⁻¹'in altındaki değerler 0,938 ile ölçeklendirilmiştir [71].

L1 Schiff bazına ait olan deneysel ve teorik IR verileri arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamak ve incelemek için çizilen korelasyon grafiği Şekil 3.1'de verilmektedir ve bu korelasyon değeri 0.99435 olarak bulunmuştur.

Şekil 3.1. L1'in IR korelasyon grafiği

3.2. L2 Molekülünün Deneysel IR Gözlem Verileri ve Teorik Hesaplama Sonuçları İle Karşılaştırılması

L2 molekülüne ait olan Tablo 3.2'de verilen deneysel ve teorik IR titreşimlerine bakıldığında, OH gerilme titreşimi 3392 cm⁻¹ 'de geniş bir sinyal biçiminde olduğu gözlenirken, bu titreşim modu teorik olarak 3664 cm⁻¹'de hesaplanmıştır. C-OH gerilme titreşimi 1285 cm⁻¹'de deneysel olarak, teorik olarak ise 1267 cm⁻¹ 'de gözlenmiştir. Aromatik halkalardaki karakteristik C-H gerilme titreşiminin 3100-3000 cm⁻¹ frekans aralığında gözlenmesi beklenmektedir. İncelenen molekülde bu C-H gerilme titreşimi 3047, 2993, 2971 cm⁻¹ frekans değerlerinde olduğu gözlenirken, teorik olarak 3071, 3030, 2984 cm⁻¹ frekans değerlerinde bulunmuştur. Moleküldeki C=C aromatik halka titreşiminin 1650-1450 cm⁻¹ frekans aralığında gözlenmesi beklenmektedir. İncelenen molekülde bu titreşimin 1616 cm⁻¹ frekans değerinde olduğu gözlenirken, teorik olarak 1639 cm⁻¹ frekans değerinde bulunmuştur. Schiff bazlarına ait olan karakteristik C=N bağına ait gerilme titreşimi frekansı ise 1616 cm⁻¹'de gözlenirken, yapılan teorik hesaplamada 1639 cm⁻¹ frekans değerinde bulunmuştur. Deneysel ve teorik bulgular

arasındaki farkların nedeni ise molekül içi ve moleküller arası etkileşimlerdir. Başlangıç bileşikleri olan salisilaldehite ait C=O gerilme titreşiminin [73] (1665 cm⁻¹) ve 4aminofenole ait N-H gerilme titreșimlerinin [81] (3290 cm⁻¹, 3350 cm⁻¹) alınan spektrumda gözlenmemesi, bu bağların parçalanıp C=N bağını oluşturması (1616 cm⁻¹) ile açıklanır. Serbest OH gerilme titreşimlerinin 3650 cm⁻¹ frekans değerlerinde gözlendiği bilinmektedir [80], L1'e ait IR spektrumunda bu OH gerilime titreşiminin, molekül iç hidrojen bağı etkisi ile daha düşük frekanslara kaydığı gözlenmesi, molekül yapısının enol-imin (O-H...N) biçimine uyduğunu göstermektedir. Bu değerlerin ile literatürdeki de uyumlu olması [62–65, 75-79], çalışmalar 2-(((4hidroksifenil)imino)metil)fenol aromatik Schiff bazı bileşiğinin başarı ile sentezlendiği sonucunu desteklemektedir.

Mod	Deneysel	Тес	orik	
IVIUU	IR	ν^{b}	ν ^c	P.E.D.
1	3392 gn	3825	3664	vOH(100)
2	3047 çz	3206	3071	vCH(98)
3	2993 çz	3163	3030	vCH(95)
4	2971 çz	3115	2984	vCH(75)
5	1616 çk	1668	1639	vNC(37) + vCC(36)
6	1508 z	1536	1509	δHCC(18)
7	1458 k	1493	1467	δCCC(21)
8	1443 z	1463	1438	δ HOC(25) + δ HCC(25)
9	1383 z	1402	1378	$vNC(12) + \delta HCN(52)$
10	1367 çz	1371	1347	$\nu CC(27) + \delta HCC(14)$
11	1317 çz	1328	1305	vCC(12) + vOC(14)
12	1282 z	1319	1296	$vOC(24) + \delta HCC(16)$
13	1258 z	1289	1267	vOC(45)
14	1241 k	1270	1248	$vCC(16) + \delta HCC(11) + \delta HCN(12)$
15	1211 o	1212	1191	vNC(18)
16	1186 o	1193	1172	$\nu CC(14) + \delta HOC(46) + \delta HCC(21)$
17	1151 z	1179	1158	$\nu CC(14) + \delta HCC(73)$
18	1107	1130	1110	$\nu CC(37) + \delta HCC(30)$
19	1030	1051	1033	δHCC(21)
20	1007	1021	1003	δCCC(71)

 Tablo 3.2. L2 molekülüne ait titreşim dalga sayıları (cm⁻¹)

21	970	989	969	τ HCNC(14) + τ HCNC(60)
22	908	919	903	δCCC(43)
23	857	873	858	$ au$ HOCC(14) + τ HCCC(57) + τ CCCC(14)
24	838 k	849	834	τ HCNC(32) + τ HCCC(23) + π OCCC(17)
25	802 z	815	801	$vOC(16) + \tau HCCC(36)$
26	755 o	760	747	τ CCCC(10) + π OCCC(16)
27	713 çz	725	712	$\pi OCCC(14) + \pi NCCC(12)$
28	636 çz	648	636	δ CCC(24) + δ CCC(15)
29	552 çz	567	557	τCCCC(49)
30	526 z	534	524	πΟССС(30)
31	500 çz	526	517	δCCC(26) +
32	461 çz	470	462	τ HCCC(12) + τ CCCN(14)
33	440 çz	453	445	δOCC(61)

 Tablo 3.2. (Devam) L2 molekülüne ait titreşim dalga sayıları (cm⁻¹)

^cÖlçeklenmiş değerler. 1700 cm⁻¹'e kadar olan değerler 0,958 ile, 1700 cm⁻¹'in altındaki değerler 0,938 ile ölçeklendirilmiştir [71].

L2 Schiff bazına ait olan deneysel ve teorik IR verileri arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamak ve incelemek için çizilen korelasyon grafiği Şekil 3.2'de verilmektedir ve bu korelasyon değeri 0.99758 olarak bulunmuştur.

Şekil 3.2. L2'nin IR korelasyon grafiği

3.3. L3 Molekülünün Deneysel IR Gözlem Verileri ve Teorik Hesaplama Sonuçları İle Karşılaştırılması

L3 molekülüne ait olan Tablo 3.3'de verilen deneysel ve teorik IR titreşimlerine bakıldığında, OH gerilme titreşimi frekansı 2989 cm⁻¹ değerinde gözlenirken, bu titreşim modu teorik olarak 2994 cm⁻¹'de hesaplanmıştır. C-OH gerilme titreşimi 1299 cm⁻¹'de deneysel olarak, teorik olarak ise 1297 cm⁻¹ 'de gözlenmiştir. Aromatik halkalardaki karakteristik C-H gerilme titreşiminin 3100-3000 cm⁻¹ frekans aralığında gözlenmesi beklenmektedir. İncelenen molekülde bu C-H gerilme titreşimi 3050, 3012, 2912, 2841 cm⁻¹ frekans değerlerinde olduğu gözlenirken, teorik olarak 3055, 3039, 2899, 2866 cm⁻¹ frekans değerlerinde bulunmuştur. Moleküldeki C=C aromatik halka titreşiminin 1650-1450 cm⁻¹ frekans aralığında gözlenmesi beklenmektedir. İncelenen molekülde bu titreşimin 1621, 1603, 1570 cm⁻¹ frekans değerlerinde olduğu gözlenirken, teorik olarak 1638, 1588, 1558 cm⁻¹ frekans değerlerinde bulunmuştur. Schiff bazlarına ait olan karakteristik C=N bağına ait gerilme titreşimi frekansı ise 1621 cm⁻¹'de gözlenirken, yapılan teorik hesaplamada 1638 cm⁻¹ frekans değerinde bulunmuştur. Deneysel ve teorik

bulgular arasındaki farkların nedeni ise molekül içi ve moleküller arası etkileşimlerdir. Başlangıç bileşikleri olan salisilaldehite ait C=O gerilme titreşiminin [73] (1665 cm⁻¹) ve 4-metoksianiline ait N-H gerilme titreşimlerinin [82] (3350 cm⁻¹, 3420 cm⁻¹) alınan spektrumda gözlenmemesi, bu bağların parçalanıp C=N bağını oluşturması (1621 cm⁻¹) ile açıklanır. Serbest OH gerilme titreşimlerinin 3650 cm⁻¹ frekans değerlerinde gözlendiği bilinmektedir [80], L1'e ait IR spektrumunda bu OH gerilime titreşiminin, molekül iç hidrojen bağı etkisi ile daha düşük frekanslara kaydığı gözlenmesi, molekül yapısının enol-imin (O-H...N) biçimine uyduğunu göstermektedir. Bu değerlerin literatürdeki ile de uyumlu olması [62–65, 75-79], çalışmalar 2-(((4metoksifenil)imino)metil)fenol aromatik Schiff bazı bileşiğinin başarı ile sentezlendiği sonucunu desteklemektedir.

Mod	Deneysel	Te	orik	
IVIUU	IR	ν^{b}	ν ^c	P.E.D.
1	3050 çz	3206	3055	vCH(83)
2	3012 çz	3189	3039	vCH(95)
3	2989 gn	3142	2994	vOH(94)
4	2912 çz	3043	2899	vCH(98)
5	2841 çz	3008	2866	vCH(91)
6	1621 k	1667	1638	$\nu NC(35) + \nu CC(17) + \delta HOC(18)$
7	1603 o	1616	1588	$\nu NC(12) + \nu CC(21) + \delta HOC(14)$
8	1570 o	1610	1558	$vCC(42) + \delta CCC(22)$
9	1510 k	1533	1506	δHOC(16)
10	1492 çk	1504	1478	δ HCH(72) + τ HCOC(33)
11	1468 z	1494	1468	δ CCC(23) + τ HCOC(12)
12	1456 z	1474	1448	δHCH(85)
13	1441 z	1460	1465	vCC(10)
14	1409 o	1454	1429	$vCC(12) + \delta HCC(12)$
15	1362 z	1398	1374	$vNC(11) + \delta HCN(55)$
16	1299 o	1320	1297	vCC(36) + vOC(39)
17	1247 çk	1269	1247	$vCC(16) + \delta HCC(10)$
18	1188 çk	1205	1184	vNC(16)
19	1150 o	1172	1152	$\nu CC(14) + \delta HCC(56) + \delta HCH(26) + \tau HCOC(49)$
20	1109 o	1133	1113	δнсс(22)

 Tablo 3.3. L3 molekülüne ait titreşim dalga sayıları (cm⁻¹)

21	1030 çk	1051	1033	vOC(73) + vCC(51)
22	982 z	1001	983	τ HCNC(81) + τ HCCC(61)
23	937 çz	948	931	τHCCC(66)
24	909 z	918	902	δCCC(39)
25	874 z	885	869	τHCCC(30)
26	855 çz	869	854	δCCC(19)
27	838 çk	853	838	τ HCCC(56) + π OCCC(13)
28	810 k	815	801	τHCCC(17)
29	748 k	763	750	τHCCC(41)
30	631 z	643	632	δCCC(48)
31	557 çz	568	558	δ CCC(11) + τ CCCC(46)
32	544 o	548	538	πΟССС(18)
33	527 çz	534	524	$\delta CCC(22) + \delta COC(23)$
34	504 çz	513	504	$\delta CNC(12) + \delta NCC(14)$
35	435 çz	443	435	$\delta OCC(71) + \delta CCC(14)$

 Tablo 3.3. (Devam) L3 molekülüne ait titreşim dalga sayıları (cm⁻¹)

^cÖlçeklenmiş değerler. 1700 cm⁻¹'e kadar olan değerler 0,958 ile, 1700 cm⁻¹'in altındaki değerler 0,938 ile ölçeklendirilmiştir [71].

L3 Schiff bazına ait olan deneysel ve teorik IR verileri arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamak ve incelemek için çizilen korelasyon grafiği Şekil 3.3'de verilmektedir ve bu korelasyon değeri 0.99983 olarak bulunmuştur.

Şekil 3.3. L3'ün IR korelasyon grafiği

3.4. L4 Molekülünün Deneysel IR Gözlem Verileri ve Teorik Hesaplama Sonuçları İle Karşılaştırılması

L4 molekülüne ait olan Tablo 3.4'de verilen deneysel ve teorik IR titreşimlerine bakıldığında, OH gerilme titreşimi frekansı 3333 cm⁻¹ değerinde gözlenirken, bu titreşim modu teorik olarak 3056 cm⁻¹'de hesaplanmıştır. C-OH gerilme titreşimi 1280 cm⁻¹'de deneysel olarak, teorik olarak ise 1298 cm⁻¹ 'de gözlenmiştir. Aromatik halkalardaki karakteristik C-H gerilme titreşiminin 3100-3000 cm⁻¹ frekans aralığında gözlenmesi beklenmektedir. İncelenen molekülde bu C-H gerilme titreşimi 3055, 3032, 3001, 2942 cm⁻¹ frekans değerlerinde olduğu gözlenirken, teorik olarak 3078, 3034, 3018, 2919 cm⁻¹ frekans değerlerinde bulunmuştur. Moleküldeki C=C aromatik halka titreşiminin 1650-1450 cm⁻¹ frekans aralığında gözlenmesi beklenmektedir. İncelenen molekülde bu titreşimin 1617, 1596, 1573 cm⁻¹ frekans değerlerinde olduğu gözlenirken, teorik olarak 1637, 1606, 1568 cm⁻¹ frekans değerlerinde bulunmuştur. Schiff bazlarına ait olan karakteristik C=N bağına ait gerilme titreşimi frekansı ise 1617 cm⁻¹'de gözlenirken, teorik olarak 1669 cm⁻¹ frekans değerlerinde bulunmuştur. Moleküldeki C=O gerilme

titreşimi 1675 cm⁻¹ frekans değerinde gözlenirken, teorik olarak 1669 cm⁻¹ frekans değerinde bulunmuştur. Deneysel ve teorik bulgular arasındaki farkların nedeni ise molekül içi ve moleküller arası etkileşimlerdir. Başlangıç bileşikleri olan salisilaldehite ait C=O gerilme titreşiminin [73] (1665 cm⁻¹) ve 4-aminoasetofenon ait N-H gerilme titreşimlerinin [83] (3400 cm⁻¹, 3500 cm⁻¹) alınan spektrumda gözlenmemesi, bu bağların parçalanıp C=N bağını oluşturması (1617 cm⁻¹) ile açıklanır. Serbest OH gerilme titreşimlerinin 3650 cm⁻¹ frekans değerlerinde gözlendiği bilinmektedir [80], L1'e ait IR spektrumunda bu OH gerilime titreşiminin, molekül iç hidrojen bağı etkisi ile daha düşük frekanslara kaydığı gözlenmesi, molekül yapısının enol-imin (O-H...N) biçimine uyduğunu göstermektedir. Bu değerlerin literatürdeki çalışmalar ile de uyumlu olması [62–65, 75-79], 4'-((2-hidroksibenzildene)amino)asetofenon aromatik Schiff bazı bileşiğinin başarı ile sentezlendiği sonucunu desteklemektedir.

Mod	Deneysel	Teorik		DE D
WIGU	IR	ν^{b}	ν ^c	P.E.D.
1	3333 gn	3190	3056	vOH(87)
2	3055 çz	3213	3078	vCH(99)
3	3032 çz	3168	3034	vCH(87)
4	3001 çz	3151	3018	vCH(85)
5	2942 çz	3047	2919	vCH(99)
6	1675 çk	1743	1669	vOC(87)
7	1617 k	1666	1637	vNC(48) + vCC(23)
8	1596 k	1634	1606	vCC(10)
9	1573 o	1596	1568	$vCC(23) + \delta CCC(10)$
10	1493 o	1527	1501	δ HOC(25) + δ HCC(10)
11	1457 o	1480	1454	$vOC(11) + \delta HCH(81) + \delta HCC(11)$
12	1410 o	1444	1419	$\nu CC(30) + \delta HCC(21)$
13	1356 o	1401	1377	$vCC(10) + \delta HCN(53)$
14	1280 k	1321	1298	$vOC(38) + \delta HCC(54)$
15	1265 k	1269	1247	νCC(49) + νNC(13) + δHCC(49) + δHCN(17)
16	1192 o	1218	1197	vCC(12) + vNC(12)
17	1172 k	1195	1174	δHCC(41)
18	1154 o	1180	1159	δHCC(70)
19	1112 z	1136	1116	$\nu CC(34) + \delta HCC(57)$

Tablo 3.4. L4 molekülüne ait titreşim dalga sayıları (cm⁻¹)

20	1074 z	1089	1070	$\nu CC(28) + \tau HCCC(10)$
21	1027 çz	1046	1028	ν CC(53) + δ HCC(14) + δ HCH(10) + τ HCCC(13)
22	1007 z	1025	1007	δCCC(18)
23	981 z	1003	985	$ au$ HCNC(67) + τ HCCC(59) + τ CCCC(13)
24	960 z	993	976	τ HCCC(12) + τ CCCC(17)
25	910 z	922	906	$\delta \text{CNC}(10) + \delta \text{CCN}(14)$
26	851 o	883	867	τ HCCC(34) + π OCCC(16)
27	837 k	873	858	τ HCCC(64) + π OCCC(16)
28	816 o	839	824	τHCCC(71)
29	765 k	771	757	δCCC(36)+ τHCCC(60) + τCCCC(14)
30	624 z	637	626	δ CCC(35) + δ NCC(11)
31	596 z	606	595	τ HCCC(24) + π CCCC(10)
32	577 z	585	575	$vCC(11) + \delta OCC(34)$
33	552 çz	563	553	$\delta CCC(26) + \pi OCCC(14)$
34	520 z	531	521	πΟССС(11)
35	505 z	506	497	δNCC(20)
36	463 çz	471	462	$\delta OCC(26) + \delta CCC(23)$
37	442 çz	461	453	δOCC(16)
38	410 çz	423	415	τ HCCC(21) + τ CCCC(13)

 Tablo 3.4. (Devam) L4 molekülüne ait titreşim dalga sayıları (cm⁻¹)

^cÖlçeklenmiş değerler. 1700 cm⁻¹'e kadar olan değerler 0,958 ile, 1700 cm⁻¹'in altındaki değerler 0,938 ile ölçeklendirilmiştir [71].

L4 Schiff bazına ait olan deneysel ve teorik IR verileri arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamak ve incelemek için çizilen korelasyon grafiği Şekil 3.4'de verilmektedir ve bu korelasyon değeri 0.99983 olarak bulunmuştur.

Şekil 3.4. L4'ün IR korelasyon grafiği

3.5. L5 Molekülünün Deneysel IR Gözlem Verileri ve Teorik Hesaplama Sonuçları İle Karşılaştırılması

L5 molekülüne ait olan Tablo 3.5'de verilen deneysel ve teorik IR titreşimlerine bakıldığında, OH gerilme titreşimi frekansı 3413 cm⁻¹ değerinde band olarak gözlenirken, bu titreşim modu teorik olarak 3157 cm⁻¹'de hesaplanmıştır. C-OH gerilme titreşimi 1340 cm⁻¹'de deneysel olarak, teorik olarak ise 1344 cm⁻¹ 'de gözlenmiştir. Aromatik halkalardaki karakteristik C-H gerilme titreşiminin 3100-3000 cm⁻¹ frekans aralığında gözlenmesi beklenmektedir. İncelenen molekülde bu C-H gerilme titreşimi 3100, 3068, 3040, 2943 cm⁻¹ frekans değerlerinde olduğu gözlenirken, teorik olarak 3092, 3064, 3034, 2918 cm⁻¹ frekans değerlerinde bulunmuştur. Moleküldeki C=C aromatik halka titreşiminin 1650-1450 cm⁻¹ frekans aralığında gözlenmesi beklenmektedir. İncelenen molekülde bu titreşimin 1601, 1586 cm⁻¹ frekans değerlerinde olduğu gözlenirken, teorik olarak 1612, 1582 cm⁻¹ frekans değerlerinde bulunmuştur. Schiff bazlarına ait olan karakteristik C=N bağına ait gerilme titreşimi frekansı 1614 cm⁻¹'de gözlenirken, teorik olarak 1644 cm⁻¹ frekans değerinde bulunmuştur. Nitro grubundaki asimetrik N-O

gerilme titreşim frekansı 1565 cm⁻¹, simetrik N-O gerilme titreşim frekansı ise 1340 cm⁻¹ değerlerinde gözlenirken teorik olarak 1554 cm⁻¹ ve 1344 cm⁻¹ frekans değerlerinde bulunmuştur. Deneysel ve teorik bulgular arasındaki farkların nedeni ise molekül içi ve moleküller arası etkileşimlerdir. Başlangıç bileşikleri olan salisilaldehite ait C=O gerilme titreşiminin [73] (1665 cm⁻¹) ve 2-nitroanilin ait N-H gerilme titreşimlerinin [84] (3400 cm⁻¹, 3500 cm⁻¹) alınan spektrumda gözlenmemesi, bu bağların parçalanıp C=N bağını oluşturması (1617 cm⁻¹) ile açıklanır. Serbest OH gerilme titreşimlerinin 3650 cm⁻¹ frekans değerlerinde gözlendiği bilinmektedir [80], L1'e ait IR spektrumunda bu OH gerilime titreşiminin, molekül iç hidrojen bağı etkisi ile daha düşük frekanslara kaydığı gözlenmesi, molekül yapısının enol-imin (O-H...N) biçimine uyduğunu göstermektedir. Bu değerlerin literatürdeki çalışmalar ile de uyumlu olması [62–65, 75-79], 2-(((4-nitrofenil)imino)metil)fenol aromatik Schiff bazı bileşiğinin başarı ile sentezlendiği sonucunu desteklemektedir.

Mod	Deneysel	Teorik		D.C.D.
, Mou	IR	ν^{b}	ν ^c	P.E.D.
1	3413 gn	3269	3157	vOH(99)
2	3100 çz	3228	3092	vCH(91)
3	3068 çz	3199	3064	vCH(99)
4	3040 çz	3168	3034	vCH(89)
5	2943 çz	3046	2918	vCH(99)
6	1614 o	1673	1644	vNC(51)
7	1601 o	1640	1612	vCC(59)
8	1586 o	1610	1582	vCC(18)
9	1565 k	1581	1554	vON(39)
10	1508 k	1531	1504	δHCC(20)
11	1483 o	1505	1479	δHCC(17)
12	1456 o	1493	1467	$vOC(10) + \delta HCC(69) + vCC(10)$
13	1423 z	1446	1421	$vCC(11) + \delta HOC(40) + \delta HCC(10)$
14	1371 z	1407	1383	δHCN(54)
15	1340 çk	1368	1344	vON(71) + vCC(63) + vOC(39)
16	1270 o	1291	1269	δHCC(40)
17	1246 z	1266	1244	$vCC(16) + \delta HCC(13) + \delta HCN(16)$
18	1227 z	1254	1232	δHCC(36)

 Tablo 3.5. L5 molekülüne ait titreşim dalga sayıları (cm⁻¹)

19	1177 o	1214	1193	vCC(12) + vNC(14)
20	1150 o	1180	1159	δ HCC(99) + vCC(21)
21	1109 o	1139	1119	$vCC(24) + \delta HCC(11)$
22	1031 z	1051	1033	$vCC(80) + \delta HCC(20)$
23	980 çz	998	981	τ HCNC(77) + τ HCCC(30) +
24	969 çz	993	976	τ HCCC(11) + τ CCCC(18)
25	950 çz	972	955	τ HCCC(84) + τ CCCC(10)
26	909 çz	922	906	δCCC(28)
27	855 o	879	864	τ HCCC(71) + π OCCC(13) + δ ONO(27)
28	830 z	848	833	δονο(23)
29	811 z	802	788	τ HOCC(15) + τ HCCC(14) + π OCON(32) + δ CCC(17)
30	765 o	771	757	$\tau HCCC(27) + \pi OCCC(18) + \tau CCCC(10)$
31	684 z	694	682	δCCC(22)
32	650 çz	657	645	δCCC(46)
33	557 çz	572	562	$\delta CCC(12) + \tau CCCC(12) + \pi OCCC(16)$
34	495 z	493	484	τCCNC(10)
35	439 çz	450	442	$\delta OCC(43) + \tau CCCC(10)$

 Tablo 3.5. (Devam) L5 molekülüne ait titreşim dalga sayıları (cm⁻¹)

^cÖlçeklenmiş değerler. 1700 cm⁻¹'e kadar olan değerler 0,958 ile, 1700 cm⁻¹'in altındaki değerler 0,938 ile ölçeklendirilmiştir [71].

L5 Schiff bazına ait olan deneysel ve teorik IR verileri arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamak ve incelemek için çizilen korelasyon grafiği Şekil 3.5'de verilmektedir ve bu korelasyon değeri 0.99658 olarak bulunmuştur.

Şekil 3.5. L5'in IR korelasyon grafiği

3.6. L6 Molekülünün Deneysel IR Gözlem Verileri ve Teorik Hesaplama Sonuçları İle Karşılaştırılması

L6 molekülüne ait olan Tablo 3.6'da verilen deneysel ve teorik IR titreşimlerine bakıldığında, OH gerilme titreşimi frekansı 3142 cm⁻¹ değerinde gözlenirken, bu titreşim modu teorik olarak 3010 cm⁻¹'de hesaplanmıştır. C-OH gerilme titreşimi 1273 cm⁻¹'de deneysel olarak, teorik olarak ise 1299 cm⁻¹ 'de gözlenmiştir. Aromatik halkalardaki karakteristik C-H gerilme titreşiminin 3100-3000 cm⁻¹ frekans aralığında gözlenmesi beklenmektedir. İncelenen molekülde bu C-H gerilme titreşimi 3067, 3056, 2982, 2936 cm⁻¹ frekans değerlerinde olduğu gözlenirken, teorik olarak 3078, 3048, 3010, 2934 cm⁻¹ frekans değerlerinde bulunmuştur. Moleküldeki C=C aromatik halka titreşiminin 1650-1450 cm⁻¹ frekans aralığında gözlenmesi beklenmektedir. İncelenen molekülde bu titreşimin 1595, 1564 cm⁻¹ frekans değerlerinde olduğu gözlenirken, teorik olarak 1635 cm⁻¹ frekans değerlerinde bulunmuştur. Schiff bazlarına ait olan karakteristik C=N bağına ait gerilme titreşimi frekansı ise 1616 cm⁻¹'de gözlenirken, teorik olarak 1635 cm⁻¹ frekans değerinde bulunmuştur. Moleküldeki C=N bağına ait olan gerilme titreşimi frekansı 2227 cm⁻¹ değerinde gözlenirken, teorik olarak 2228 cm⁻¹ değerinde

bulunmuştur. Deneysel ve teorik bulgular arasındaki farkların nedeni ise molekül içi ve moleküller arası etkileşimlerdir. Başlangıç bileşikleri olan salisilaldehite ait C=O gerilme titreşiminin [73] (1665 cm⁻¹) ve 4-aminobenzonitrile ait N-H gerilme titreşimlerinin [85] (3400 cm⁻¹, 3500 cm⁻¹) alınan spektrumda gözlenmemesi, bu bağların parçalanıp C=N bağını oluşturması (1616 cm⁻¹) ile açıklanır. Serbest OH gerilme titreşimlerinin 3650 cm⁻¹ ¹ frekans değerlerinde gözlendiği bilinmektedir [80], L1'e ait IR spektrumunda bu OH gerilime titreşiminin, molekül iç hidrojen bağı etkisi ile daha düşük frekanslara kaydığı gözlenmesi, molekül yapısının enol-imin (O-H...N) biçimine uyduğunu göstermektedir. Bu değerlerin literatürdeki çalışmalar ile de uyumlu olması [62–65, 75-79], 4-((2hidroksibenzildine)amino)benzonitril aromatik Schiff bazı bileşiğinin başarı ile sentezlendiği sonucunu desteklemektedir.

Mod	Deneysel	Tee	orik	RED
WIGU	IR	ν ^b	ν ^c	P.E.D.
1	3142 gn	3143	3010	vOH(96)
2	3067 çz	3213	3078	vCH(95)
3	3056 çz	3182	3048	vCH(78)
4	2982 çz	3142	3010	vCH(96)
5	2936 çz	3063	2934	vCH(98)
6	2227 o	2326	2228	vNC(89)
7	1616 k	1665	1635	vNC(34)
8	1595 çk	1609	1581	$vNC(17) + vCC(14) + \delta HOC(14)$
9	1564 k	1592	1564	vCC(27)
10	1502 o	1541	1514	δHCC(12)
11	1489 o	1532	1505	δHOC(16)
12	1453 k	1461	1436	$vCC(37) + \delta HOC(28)$
13	1392 z	1403	1379	$vNC(14) + \delta HCN(20)$
14	1358 z	1370	1346	vCC(40)
15	1311 çz	1335	1312	δHCC(51) +
16	1273 çz	1322	1299	vCC(30) + vOC(23)
17	1237 k	1275	1253	$vCC(14) + vNC(14) + \delta HCN(13)$
18	1228 z	1254	1232	$vCC(18) + \delta HCC(21)$
19	1191 o	1218	1197	$vCC(30) + \delta HCC(13)$
20	1172 k	1193	1172	$\nu CC(10) + \delta HCC(12)$

Tablo 3.6. L6 molekülüne ait titreşim dalga sayıları (cm⁻¹)

21	1150 o	1180	1159	δHCC(52)
22	1126 çz	1141	1121	δHCC(30)
23	1116 çz	1135	1115	$vCC(11) + \delta HCC(31)$
24	1030 çz	1050	1032	$vCC(53) + \delta CCC(69)$
25	972 çz	993	976	τ HCCC(85) + τ CCCC(22)
26	907 çz	921	905	δCCC(32)
27	858 z	875	860	auHCCC(39) + $ au$ HOCC(30) + $ au$ CCCC(11)
28	838 k	866	851	$vCC(10) + \delta CCC(22) + \tau HCCC(27) + \pi NCCC(13)$
29	823 o	835	820	τHCCC(80)
30	781 z	797	783	$vOC(10) + \delta CCC(25)$
31	760 çk	770	756	$vOC(10) + \delta CCC(25) + \tau HCCC(56)$
32	647 z	662	650	δCCC(20)
33	621 çz	633	622	δCCC(29)
34	558 z	570	560	δ CCC(38) + δ NCC(42)
35	542 z	555	545	τCCCC(28)
36	497 çz	505	494	δ CNC(19) + δ CCC(10) + δ NCC(13) + τ NCCC(20)
37	434 çz	444	436	δΟСС(43)

Tablo 3.6. (Devam) L6 molekülüne ait titreşim dalga sayıları (cm⁻¹)

^cÖlçeklenmiş değerler. 1700 cm⁻¹'e kadar olan değerler 0,958 ile, 1700 cm⁻¹'in altındaki değerler 0,938 ile ölçeklendirilmiştir [71].

L6 Schiff bazına ait olan deneysel ve teorik IR verileri arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamak ve incelemek için çizilen korelasyon grafiği Şekil 3.6'da verilmektedir ve bu korelasyon değeri 0.99954 olarak bulunmuştur.

4. ¹H NMR ve ¹³C NMR SPEKTROSKOPİSİ YORUMLARI

Sentezlenmiş olan aromatik Schiff bazı türevlerine ait deneysel ¹H NMR ve ¹³C NMR spektrumları alınırken çözücü olarak DMSO bileşiği kullanılmıştır. NMR spktrumlarına ait teorik hesaplamalar ise optimize edilmiş yapılar üzerinden Gaussian 09 programı ile, programın içerisinde yer alan DFT, B3YLP, 6-31G+(2d,p) hesaplama yöntem ve baz setleri seçilerek, moleküllerin oda sıcaklığı ve gaz fazında olduğu varsayılarak bulunmuştur.

4.1. L1 Molekülünün ¹H NMR ve ¹³C NMR Yöntemleri İle Deneysel ve Teorik Olarak İncelenmesi

L1 molekülüne ait olan deneysel ¹H ve ¹³C NMR spektrumları Şekil 4.1 ile Şekil 4.2'de, teorik hesaplamalarla elde edilen spektrumlar ise Şekil 4.3 ile Şekil 4.4'de verilmektedir. Protonların kimyasal kaymalarına bakıldığında, oksijene bağlı olan proton 12,80 ppm değerinde gözlenirken, imino protonu 8,95 ppm ve aromatik halka protonları ise 7,66 ile 6,97 ppm aralığında gözlenmiştir. Karbon atomlarına bakıldığında, aromatik halkadaki karbon atomlarının 117,08 ile 134,01 ppm aralığında olduğu gözlenirken, karbon atomuna göre daha elektronegatif olan N ve O atomlarının etkisi altında b ve a ile kodlanan karbon atomlarının sırası ile 160,64 ile 164,46 ppm değerlerinde olduğu, aşağı alana kaydığı gözlenmiştir.

Şekil 4.1. L1'in deneysel ¹H NMR spektrumu

Şekil 4.2. L1'in deneysel ¹³C NMR spektrumu

Şekil 4.4. L1'in teorik ¹³C NMR spektrumu

L1 molekülüne ait deneysel ve teorik ¹H NMR verilerinin karşılaştırması Tablo 4.1'de, ¹³C NMR verilerinin karşılaştırması ise Tablo 4.2'de sunulmaktadır.

Deneysel	Teorik	Н
12,80	13,42	a
8,95	8,95	b
7,66	7,61	c
7,64	7,85 - 7,81	d
7,42	7,79 - 7,40	e
7,38	7,65	f
6,97	7,61 - 7,31	g

Tablo 4.1. *L1* 'in teorik ve deneysel ¹H NMR kimyasal kayma sonuçları

Tablo 4.2. L1'in teorik ve deneysel ¹³C NMR kimyasal kayma sonuçları

Deneysel	Teorik	C
164,46	151,74	a
160,64	149,74	b
147,95	136,96	с
134,01	125,89	d
133,00	121,16	e
132,75	120,85 - 120,44	f
124,04	114,94	g
119,95	106,78	h
119,73	122,29	i
119,70	107,44	j
117,08	105,87	k

L1 Schiff bazına ait olan deneysel ve teorik NMR verilerinin arasındaki ilişkiyi anlamak amacı ile çizilen korelasyon grafikleri, ¹H NMR için Şekil 4.5'de, ¹³C NMR için ise Şekil 4.6'da verilmektedir. Bu uyum değerleri sırası ile 0,98464 ve 091368 olarak bulunmuştur.

Şekil 4.6. L1'in ¹³C NMR korelasyon grafiği

4.2. L2 Molekülünün ¹H NMR ve ¹³C NMR Yöntemleri İle Deneysel ve Teorik Olarak İncelenmesi

L2 molekülüne ait olan deneysel ¹H ve ¹³C NMR spektrumları Şekil 4.7 ve Şekil 4.8'de, teorik hesaplamalarla elde edilen spektrumlar ise Şekil 4.9 ile Şekil 4.10'da verilmektedir. Protonların kimyasal kaymalarına bakıldığında, aromatik halkada orto konumunda bulunan oksijene bağlı olan proton 13,45 ppm değerinde gözlenirken, diğer aromatik halkanın para konumunda olan oksijene bağlı protonun kimyasal kayma değeri 9,71 ppm'de gözlenmiştir. Her iki değer de O-H'da bulunan protonu temsil etmesine rağmen kimyasal kayma değerlerinin farklı olmasının nedeni, orto konumunda bulunan oksijene bağlı hidrojen atomunun, azot atomu ile yapmış olduğu hidrojen bağı neticesinde proton üzerindeki perdelemenin azalması ve aşağı alana kaymanın olmasıdır. İmino protonu 8,91 ppm ve aromatik halka protonları ise 7,60 ile 6,85 ppm aralığında gözlenmiştir. Karbon atomlarına bakıldığında, aromatik halkadaki karbon atomlarının 116,39 ile 139,62 ppm aralığında olduğu gözleniken, karbon atomlanına göre daha elektronegatif olan N ve O atomlarının etkisi altında a, b, c ile kodlanan karbon atomlarının sırası ile 160,66; 160,58 ve 157.41 ppm değerlerinde olduğu, aşağı alana kaydığı gözlenmiştir.

Şekil 4.7. L2'nin deneysel ¹H NMR spektrumu

Şekil 4.8. L2'nin deneysel ¹³C NMR spektrumu

Şekil 4.10. L2'nin teorik ¹³C NMR spektrumu
L2 molekülüne ait deneysel ve teorik ¹H NMR verilerinin karşılaştırması Tablo 4.3'de, ¹³C NMR verilerinin karşılaştırması ise Tablo 4.4'de sunulmaktadır.

Deneysel	Teorik	Н
13,45	14,17	а
9,71	4,24	b
8,91	9,36	с
7,60	7,36	d
7,37	7,80	e
7,33	7,29 - 6,91	f
6,96	7,54	g
6,96	7,24	h
6,85	8,00 - 7,67	i

 Tablo 4.3. L2'nin teorik ve deneysel ¹H NMR kimyasal kayma sonuçları (ppm)

 Tablo 4.4. L2'nin teorik ve deneysel ¹³C NMR kimyasal kayma sonuçları (ppm)

Deneysel	Teorik	С
160,66	150,95	a
160,58	141,36	b
157,41	144,21	c
139,62	127,45	d
132,97	120,69	e
132,65	120,04	f
123,12	119,11 - 103,85	g
119,87	106,36	h
119,43	108,56	i
116,91	105,71 - 101,73	j
115,39	103,88	k

L2 Schiff bazına ait olan deneysel ve teorik NMR verilerinin arasındaki ilişkiyi anlamak amacı ile çizilen korelasyon grafikleri, ¹H NMR için Şekil 4.11'de, ¹³C NMR için ise Şekil 4.12'de verilmektedir. Bu uyum değerleri sırası ile 0,94975 ve 0,95418 olarak bulunmuştur.

Şekil 4.12. L2'nin ¹³C NMR korelasyon grafiği

4.3. L3 Molekülünün ¹H NMR ve ¹³C NMR Yöntemleri İle Deneysel ve Teorik Olarak İncelenmesi

L3 molekülüne ait olan deneysel ¹H ve ¹³C NMR spektrumları Şekil 4.13 ile Şekil 4.14'de, teorik hesaplamalarla elde edilen spektrumlar ise Şekil 4.15 ile Şekil 4.16'da verilmektedir. Protonların kimyasal kaymalarına bakıldığında, aromatik halkada orto konumundaki oksijene bağlı olan proton 13,32 ppm değerinde gözlenirken, imino protonu 8,95 ppm ve aromatik halka protonları ise 7,66 ile 6,97 ppm aralığında, metoksi grubundaki karbona bağlı protonların ise 3,79 ppm değerinde oldu görülmüştür. Karbon atomlarına bakıldığında, aromatik halkadaki karbon atomlarının 115,09 ile 141,15 ppm aralığında olduğu gözleniken, karbon atomuna göre daha elektronegatif olan N ve O atomlarının etkisi altında a, b ve c ile kodlanan karbon atomlarının sırası ile 161,73; 160,60; ve 158,95 ppm değerlerinde olduğu, aşağı alana kaydığı gözlenmiştir.

Şekil 4.13. L3'ün deneysel ¹H NMR spektrumu

Şekil 4.14. L3'ün deneysel ¹³C NMR spektrumu

Şekil 4.16. L3'ün teorik ¹³C NMR spektrumu

L3 molekülüne ait deneysel ve teorik ¹H NMR verilerinin karşılaştırması Tablo 4.5'de, ¹³C NMR verilerinin karşılaştırması ise Tablo 4.6'da sunulmaktadır.

Deneysel	Teorik	Н
13,32	13,70	a
8,94	8,95	b
7,61	7,57	с
7,42	7,70 - 7,55	d
7,37	7,71	e
7,02	7,39 - 7,09	f
6,96	7,45 - 7,28	g
3,79	4,36 - 3,98 - 3,93	h

Tablo 4.5. L3'ün teorik ve deneysel ¹H NMR kimyasal kayma sonuçları (ppm)

 Tablo 4.6. L3'ün teorik ve deneysel ¹³C NMR kimyasal kayma sonuçları (ppm)

Deneysel	Teorik	С	
161,73	151,69	a	
160,60	147,12	b	
158,95	131,31	С	
141,15	146,46	d	
133,2	121,15	e	
132,78	120,53	f	
123,09	106,85 - 97,82	g	
119,83	106,31	ĥ	
119,50	107,75	k	
116,95	105,53	1	
115,09	115,99 - 104,86	m	
55,83	45,45	n	

L3 Schiff bazına ait olan deneysel ve teorik NMR verilerinin arasındaki ilişkiyi anlamak amacı ile çizilen korelasyon grafikleri, ¹H NMR için Şekil 4.17'de, ¹³C NMR için ise Şekil 4.18'de verilmektedir. Bu uyum değerleri sırası ile 0,99458 ve 0,90277 olarak bulunmuştur.

Şekil 4.17. L3'ün ¹H NMR korelasyon grafiği

Şekil 4.18. L3'ün ¹³C NMR korelasyon grafiği

4.4. L4 Molekülünün ¹H NMR ve ¹³C NMR Yöntemleri İle Deneysel ve Teorik Olarak İncelenmesi

L4 molekülüne ait olan deneysel ¹H ve ¹³C NMR spektrumları Şekil 4.19 ve Şekil 4.20'de, teorik hesaplamalarla elde edilen spektrumlar ise Şekil 4.21 ile Şekil 4.22'de verilmektedir. Protonların kimyasal kaymalarına bakıldığında, aromatik halkada orto konumundaki oksijene bağlı olan proton 12,70 ppm değerinde gözlenirken, imino protonu 8,99 ppm ve aromatik halka protonları ise 8,03 ile 6,99 ppm aralığında, metil grubundaki karbona bağlı protonların ise 2,59 ppm değerinde olduğu görülmektedir. Karbon atomlarına bakıldığında, aromatik halkadaki karbon atomlarının 117,15 ile 134,35 ppm aralığında olduğu gözleniken, karbon atomuna göre daha elektronegatif olan N ve O atomlarının etkisi altında b, c, d ile kodlanan karbon atomlarının sırası ile 165,79; 160,75; ve 152,79ppm değerlerinde olduğu, aşağı alana kaydığı gözlenmiştir. a atomu ile ona bağlı olan O atomları arasındaki çift bağın etkisi ile a atomu üzerindeki elektron yoğunluğu O atomuna kaymış ve a atomundaki perdeleme etkisi azaldığından kimyasal kayma değeri 197,48 ppm olarak ölçülmüştür. a atomuna bağlı metil grubuna ait m atomunun kimyasal kayma değeri ise 27,21 ppm olarak gözlenmektedir.

Şekil 4.19. L4'ün deneysel ¹H NMR spektrumu

Şekil 4.20. L4'ün deneysel ¹³C NMR spektrumu

Şekil 4.22. L4'ün teorik ¹³C NMR spektrumu

L4 molekülüne ait deneysel ve teorik ¹H NMR verilerinin karşılaştırması Tablo 4.7'de, ¹³C NMR verilerinin karşılaştırması ise Tablo 4.8'da sunulmaktadır.

Deneysel	Teorik	Н
12,70	13,30	а
8,99	8,94	b
8,03	9,01 - 8,29	с
7,69	7,70 - 7,47	d
7,50	7,83	e
7,44	7,82	f
6,99	7,47 - 7,35	g
2,59	2,95 - 2,94 - 2,41	i

Tablo 4.7. L4'ün teorik ve deneysel ¹H NMR kimyasal kayma sonuçları (ppm)

Tablo 4.8. L4'ün teorik ve deneysel ¹³C NMR kimyasal kayma sonuçları (ppm)

Deneysel	Teorik	С
197,48	181,21	a
165,26	152,86	b
160,75	150,98	с
152,79	142,28	d
135,33	122,14	e
134,35	122,62	f
133,06	120,40	g
130,20	119,04 - 119,02	h
122,06	114,09 - 104,56	i
119,78	106,84	j
119,77	107,50	k
117,15	106,27	1
27,21	18,05	m

L4 Schiff bazına ait olan deneysel ve teorik NMR verilerinin arasındaki ilişkiyi anlamak amacı ile çizilen korelasyon grafikleri, ¹H NMR için Şekil 4.23'de, ¹³C NMR için ise Şekil 4.24'de verilmektedir. Bu uyum değerleri sırası ile 0,98993 ve 0,99548 olarak bulunmuştur.

Şekil 4.23. L4'ün ¹H NMR korelasyon grafiği

Şekil 4.24. L4'ün ¹³C NMR korelasyon grafiği

4.5. L5 Molekülünün ¹H NMR ve ¹³C NMR Yöntemleri İle Deneysel ve Teorik Olarak İncelenmesi

L5 molekülüne ait olan deneysel ¹H ve ¹³C NMR spektrumları Şekil 4.25 ve Şekil 4.26'da teorik hesaplamalarla elde edilen spektrumlar ise Şekil 4.27 ile Şekil 4.28'de verilmektedir. Protonların kimyasal kaymalarına bakıldığında, aromaik halkda orto konmunda bulunan oksijene bağlı olan proton 12,29 ppm değerinde gözlenirken, imino protonu 8,99 ppm ve aromatik halka protonları ise 8,30 ile 7,00 ppm aralığında gözlenmiştir. Karbon atomlarına bakıldığında, aromatik halkadaki karbon atomlarının 117,21 ile 134,7 ppm aralığında olduğu gözleniken, karbon atomuna göre daha elektronegatif olan imino N ve O atomlarının etkisi altında b, c ve a ile kodlanan karbon atomlarının sırası ile 160,68; 155,08; 166,06 ppm değerlerinde olduğu, yani aşağı alana kaydığı gözlenmiştir.

Şekil 4.25. L5'in deneysel ¹H NMR spektrumu

Şekil 4.26. L5'in deneysel ¹³C NMR spektrumu

Şekil 4.28. L5'in teorik ¹³C NMR spektrumu

L5 molekülüne ait deneysel ve teorik ¹H NMR verilerinin karşılaştırması Tablo 4.9'da, ¹³C NMR verilerinin karşılaştırması ise Tablo 4.10'da sunulmaktadır.

Deneysel	eysel Teorik H	
12,29	12,35	а
8,99	8,83	b
8,30	7,96 - 7,67	с
7,72	8,62	d
7,59	8,00 - 7,29	e
7,46	7,79	f
7,00	7,42 - 7,15	g

Tablo 4.9. *L5'in teorik ve deneysel* ¹*H NMR kimyasal kayma sonuçları (ppm)*

 Tablo 4.10. L5'in teorik ve deneysel ¹³C NMR kimyasal kayma sonuçları (ppm)

Deneysel	Teorik	C
166,06	150,61	a
160,68	150,98	b
155,08	136,33	с
134,79	133,07	d
132,86	122,64	e
132,86	122,33	f
125,52	121,49	g
125,52	112,85	h
122,95	115,85 - 109,56	i
119,91	106,75	j
119,85	107,07	k
117,21	108,65	1

L5 Schiff bazına ait olan deneysel ve teorik NMR verilerinin arasındaki ilişkiyi anlamak amacı ile çizilen korelasyon grafikleri, ¹H NMR için Şekil 4.29'da, ¹³C NMR için ise Şekil 4.30'da verilmektedir. Bu uyum değerleri sırası ile 0,91554 ve 0,92268 olarak bulunmuştur.

Şekil 4.30. L5'in ¹³C NMR korelasyon grafiği

4.6. L6 Molekülünün ¹H NMR ve ¹³C NMR Yöntemleri İle Deneysel ve Teorik Olarak İncelenmesi

L6 molekülüne ait olan deneysel ¹H ve ¹³C NMR spektrumları Şekil 4.31 ve Şekil 4.32'de teorik hesaplamalarla elde edilen spektrumlar ise Şekil 4.33 ile Şekil 4.34'de verilmektedir. Protonların kimyasal kaymalarına bakıldığında, oksijene bağlı olan proton 12,43 ppm değerinde gözlenirken, imino protonu 8,97 ppm ve aromatik halka protonları ise 7,92 ile 7,00 ppm aralığında gözlenmiştir. Karbon atomlarına bakıldığında, aromatik halkaladakidaki karbon atomlarının 117,19 ile 134,59 ppm aralığında olduğu gözleniken, karbon atomuna göre daha elektronegatif olan imino N ve O atomlarının etkisi altında b, c ve a ile kodlanan karbon atomlarının sırası ile 160,68; 153,09 ile 165,89 ppm değerlerinde olduğu, aşağı alana kaydığı gözlenmiştir. m atomu ise yukarı alana kayarak 109,26 ppm değerinde gözlenmiştir.

Şekil 4.31. L6'nın deneysel ¹H NMR spektrumu

Şekil 4.32. L6'nın deneysel ¹³C NMR spektrumu

Şekil 4.34. L6'nın teorik ¹³C NMR spektrumu

L6 molekülüne ait deneysel ve teorik ¹H NMR verilerinin karşılaştırması Tablo 4.11'de, ¹³C NMR verilerinin karşılaştırması ise Tablo 4.12'de sunulmaktadır.

Deneysel	Teorik H	
12,43	14,11	а
8,97	9,57 b	
7,93	8,10 - 7,99	с
7,71	7,42	d
7,56	8,07 - 7,83	e
7,46	7,95	f
7,00	7,63	g
7,00	7,31	h

Tablo 4.11. L6'nın teorik ve deneysel ¹H NMR kimyasal kayma sonuçları (ppm)

Tablo 4.12. L6'nın teorik ve deneysel ¹³C NMR kimyasal kayma sonuçları (ppm)

Deneysel	Teorik	С	
165,89	151,60	a	
160,68	146,20	b	
153,09	136,54	с	
134,59	130,00	d	
134,15	122,65 - 121,61	e	
132,98	121,42	f	
122,95	117,55 - 101,9	g	
119,85	107,43	i	
119,28	105,78	j	
119,78	108,30	k	
117,19	106,37	1	
109,26	100,44	m	

L6 Schiff bazına ait olan deneysel ve teorik NMR verilerinin arasındaki ilişkiyi anlamak amacı ile çizilen korelasyon grafikleri, ¹H NMR için Şekil 4.35'de, ¹³C NMR için ise Şekil 4.36'da verilmektedir. Bu uyum değerleri sırası ile 0,97536 ve 0,94022 olarak bulunmuştur.

Şekil 4.35. L6'nın ¹H NMR korelasyon grafiği

Şekil 4.36. L6'nın ¹³C NMR korelasyon grafiği

5. AROMATİK SCHİFF BAZI TÜREVLERİNİN KONFORMASYON VE ENERJİ HESAPLAMALARI

Bir moleküle ait olan özelliklerin hesaplanabilmesi için ilk olarak söz konusu molekülün geometrisi bilinmelidir. Bir molekül daima en kararlı yani en az enerjiye sahip olduğu duruma gelme isteğindedir dolayısı ile modellenen molekülde, molekülü oluşturan atomların dizilimlerinin (konformasyonlarının), molekülün en kararlı halini temsil etmesi gerekmektedir. Bu tez çalışmasında ChemOffice paket programında bulunan ChemDraw yazılımı ile moleküllerin 2 boyutlu geometrisine ait çizimleri yapılmış, sonrasında ise Chem3D yazılımı ile moleküllerin 3 boyutlu yapıları elde edilmiştir. Moleküllere ait en kararlı konformasyonun belirlenmesi için, MarvinSketch programı ile 3 boyutlu yapılar üzerinden, her bir aromatik Schiff baz molekülü için yirmibeş farklı konformasyonun molekül oluşum enerjileri incelenip, en düşük enerjili olanı belirlenmiş olup Ek'ler bölümünde verilmiştir. [29, 78, 86, 87] Belirlenen bu en düşük enerjili yapı üzerinden Chem3D paket programı ile N-C-C-C atomları üzerinden PEY taraması yapılarak geometri optimizasyonu yapılmıştır. Her bir molekül için potansiyel enerji yüzeylerinin açıya göre enerji değişimlerini gösteren grafikler Şekil 5.1-5.6 ile verilmektedir. Grafik eğrileri üzerinde kırmızı noktalar ile gösterilen açıya karşılık gelen molekül geometrisi ve bu geometriye karşılık gelen enerji değeri verilmektedir. Şekillerden de görüldüğü gibi, tüm aromatik Schiff bazı molekülleri için en düşük enerjili geometrik yapı, düzlem geometrisine en yakın olan yapı olarak bulunmuştur. Bu durum, sentezlenen aromatik Schiff bazı türevlerinin termokromik özelliğe sahip olduğu sonucunu doğurmaktadır.

Şekil 5.2. L2'ye ait PEY tarama grafiği

Şekil 5.4. L4'e ait PEY tarama grafiği

Şekil 5.6. L6'ya ait PEY tarama grafiği

Yukarıda gösterildiği gibi belirlenmiş olan en kararlı geometrik yapı üzerinden, Gaussian programı ile DFT, B3LYP, 6-31G+(2d,p) yöntem ve baz setleri seçilerek her bir molekülün yapısı optimize edilmiştir. Bu işlem için moleküllerin oda sıcaklığında (298 K) ve gaz fazında olduğu varsayılmıştır. Aynı parametreler kullanılarak, optimize edilen yapılar üzerinden her aromatik Schiff bazı türevi için molekülerin toplam enerjileri, dipol momentleri, HOMO ve LUMO değerleri hesaplanmış ve Tablo 5.1'de verilmiştir.

Moleküler Özellikler (B3LYP/6- 31G+(2d,p)	E _{toplam} (kcal/mol)	µ _{toplam} (debye)	HOMO (eV)	LUMO (eV)	ΔL-H (eV)
L1	-2010111	2,489569	-0,22897	-0,08161	0,14736
L2	-443819	1,67036	-0,21442	-0,07431	0,14011
L3	-468482	3,677294	-0,21354	-0,0701	0,14344
L4	-492408	4,803789	-0,23424	-0,0907	0,14354
L5	-524944	5,908157	-0,23625	-0,09901	0,13724
L6	-454497	5,559358	-0,23755	-0,1019	0,13565

Tablo 5.1. Aromatik Schiff bazı türevlerinin moleküler özellikleri

6. AROMATİK SCHİFF BAZI TÜREVLERİNİN ELEKTRONİK YAPI İNCELEMELERİ

İşgal edilmiş en yüksek enerji seviyesindeki moleküler orbitaller (HOMO) ve işgal edilmemiş en düşük enerji seviyesindeki moleküler orbitaller, sınır orbitalleri (FMOs) olarak adlandırılırlar. Bu sınır orbitalleri arasındaki enerji farkı (HOMO-LUMO) molekül içi elektronik geçişler, yük transferleri gibi elektronik özellikler ile beraber moleküle ait optik özelliklerin belirlenmesinde önemli parametrelerdir.

Optimize yapılar üzerinden DFT, B3LYP, 6-31G+(2d,p) yöntem ve baz setleri seçilerek Gaussview programı ile hesaplamaları yapılan Schiff baz ligandlarına ait HOMO, LUMO değerleri, moleküllerin gaz fazında ve oda sıcaklığında olduğu var sayılarak elde edilmiş olup, aşağıda bulunan Şekil 6.1–6.6'da verilmektedir. Bu şekiller her bir molekülün HOMO ve LUMO enerjilerinin yoğunlaştığı alanları göstermektedir. Moleküllerde HOMO'ların imin bağı ve aromatik halkalar üzerinde yoğunlaştığı gürülürken, LUMO'ların ise, azometin grubunu aromatik halkalara bağlayan bağlar üzerinde ve aromatik halkalar üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Şekil 6.1. L1'in en yüksek işgal edilmiş ve en düşük işgal edilmemiş orbitalleri

Şekil 6.2. L2'nin en yüksek işgal edilmiş ve en düşük işgal edilmemiş orbitalleri

Şekil 6.3. L3'ün en yüksek işgal edilmiş ve en düşük işgal edilmemiş orbitalleri

Şekil 6.4. L4'ün en yüksek işgal edilmiş ve en düşük işgal edilmemiş orbitalleri

Şekil 6.5. L5'in en yüksek işgal edilmiş ve en düşük işgal edilmemiş orbitalleri

Şekil 6.6. L6'nın en yüksek işgal edilmiş ve en düşük işgal edilmemiş orbitalleri

Schiff bazı molekülleri genellikle, 300-400 nm dalga boyuna karşılık gelen bandlarda azometin grubuna ait $n \rightarrow \pi^*$ elektronik geçişleri gözlenirken, fenil halkasındaki $\pi \rightarrow \pi^*$ elektronik geçişleri daha yüksek enerjili olan 200-300 nm dalga boyu civarına denk gelen band aralığına karşılık gelir. Şekil 6.7.'de verilen, aromatik Schiff bazı türevlerine ait UV-Vis spektrumları oda sıcaklığında alınmış, çözücü olarak ise saf su kullanılmıştır. Spektrum üzerinde L1 lacivert, L2 mavi, L3 yeşil, L4 mor, L5 kırmızı, L6 siyah renk ile temsil edilmektedir. Sentezlenen moleküllerin tümünde $n \rightarrow \pi^*$ ve $\pi \rightarrow \pi^*$ geçişlerinin olduğu görülürken, $\pi \rightarrow \pi^*$ geçişlerinin yoğun bir şekilde aromatik halkalarda, $n \rightarrow \pi^*$ geçişlerinin ise C=N bağı üzerinde yoğunlaştığı, L1'de 326 nm, L2'de 322 nm, L3'de 330 nm, L4'de 314 nm, L5'de 380 nm, L6'da 324 nm dalga boylarında olduğu sonucuna varılmıştır.

Şekil 6.7. Schiff bazı ligandlarına ait UV-Vis spektrumu
Moleküler elektrostatik potansiyel (MEP) haritaları bir molekülün pozitif veya negatif reaktiflere karşı olan reaktivitesini değerlendirmenin, molekül içerisindeki hidrojen bağlarının, molekül içi ve moleküller arası etkileşmelerin anlaşılabilmesi için etkin olarak kullanılmaktadır. MEP yüzeylerine bakıldığında mavi renk ile temsil edilen negatif elektrostatik bölgeler nükleofilik merkezlerdir. Kırmızı renk ile temsil edilen pozitif elektrostatik bölgeler ise elektrofilik merkezlerdir. Bir başka deyişle, kırmızı bölgelerde elektron yoğunluğu mavi ile temsil edilen bölgelere kıyasla yüksektir.

Aromatik Schiff bazı türevlerine ait moleküler elektrostatik potansiyel haritaları, optimize yapılar üzerinden Gaussview programıyla DFT, B3LYP, 6-31G+(2d,p) yöntem ve baz setleri kullanılarak elde edilmiş olup her molekül için aşağıda sırası ile verilmiştir. (Şekil 6.8–6.13)

Şekil 6.8 L1'e ait MEP haritası

Şekil 6.9 L2'ye ait MEP haritası

Şekil 6.10. L3'e ait MEP haritası

Şekil 6.11. L4'e ait MEP haritası

Şekil 6.12. L5'e ait MEP haritası

Şekil 6.13 L6'ya ait MEP haritası

7. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu tez çalışmasında, aldehit olarak salisilaldehit, amin olarak ise sırası ile 4bromoanilin, 4-aminofenol, 4-metoksianilin, 4- aminoasetofenon, 2-nitroanilin, 4aminobenzonitrile kimyasal bileşikleri kullanılarak altı farklı aromatik Schiff bazı türevi sentezlenmiştir. Sentezlenen bu moleküllerin yapıları IR, NMR, UV-Görünür bölge spektroskopik yöntemleri ve teorik hesaplamalar ile aydınlatılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda aromatik Schiff bazı türevlerinin başarı ile sentezlendiği sonucuna varılmıştır.

Moleküllerin modellemeleri yapıldıktan sonra gerçekleştirilen potansiyel enerji yüzeyleri taraması sonucunda, her bir ligandın en kararlı hallerinin trans formunda olduğu görülmüştür. Ayrıca moleküler yapıların düzlemsel forma yakın olmaları, Schiff baz ligandlarının termokromik özelliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Her bir moleküle ait moleküler elektrostatik potansiyel haritaları incelendiğinde pozitif potansiyel bölgesi hidrojen atomları çevresinde iken, negatif potansiyel bölgelerinin O ve N atomları üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Moleküllerin dipol momentleri ise sırası ile 2.489539, 1.697036, 3.677294, 4.803789, 5.908157, 5.559358 debye olarak hesaplanmıştır.

Elde edilen maddeler elektrokimyasal özelliğe sahip maddeler olarak gelecek çalışmalarda kullanılabilir. Ayrıca sentezlenen moleküller ligand olarak kullanıp çeşitli metal atomları ile kompleks bileşikleri sentezlenebilir. Sentezlenen aromatik Schiff bazı metal komplekslerin biyolojik aktiflikleri, manyetik ve iletkenlik özellikleri incelenebilir. İlaç, farmakoloji ve yarıiletken teknolojileri alanındaki kullanım potansiyelleri değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

- [1] "Hugo Schiff." In the collection Berichte der Deutschen chemischen Gesellschaft, fasc. 48, vol. 2. Berlin, 1916. Pages 1566–67.
- [2] G.N. Ngubeni, J. Britton, J. Mack, E. New, I. Hancox, Marx Walker, et al. Spectroscopic and nonlinear optical properties of the four positional isomers of 4α-(4-tert-butylphenoxy)phthalocyanine J. Mater. Chem. C, 2015,3, 10705-10714
- [3] H. Hou, Y. Wei, Y. Song, Y. Zhu, L. Li, Y. Fan Two novel two-dimensional doublesheet layered manganese(ii) coordination polymers: synthesis, crystal structures and third-order nonlinear optical properties *Inorg*, *Chem*.200241154068-4075
- [4] Labrunie A, Gorenflot J, Babics M, Aleveque O, Dabos-Seignon S, Balawi AH, Kan ZP, Wohlfahrt M, Levillain E, Hudhomme P, Beaujuge PM, Laquai F, Cabanetos C, Blanchard P. Triphenylamine-based push-pull sigma-C-60 dyad as photoactive molecular material for single-component organic solar cells: synthesis, characterizations, and photophysical properties. *Chem Mater 2018;30:3474–85.*
- [5] McGehee MD, Heeger AJ. Semiconducting (conjugated) polymers as materials for solid-state lasers. Adv Mater 2000;12:1655–68.
- [6] K. Nakahara, J. Iriyama, S. Iwasa, M. Suguro, M. Satoh, E.J. Cairns High-rate capable organic radical cathodes for lithium rechargeable batteries J. Power Sources, 165 (2007), pp. 870-873
- [7] Vlad, A. et al. Hybrid supercapacitor-battery materials for fast electrochemical charge storage. Sci. Rep. 4, 4315 (2015).
- [8] Zhang, J., Xu, L., Wong, W.-Y. Energy materials based on metal Schiff base complexes *Coordination Chemistry Reviews*, 355, pp. 180-198. (2018)
- [9] A. A. Vereshchagin, P. S. Vlasov, A. S. Konev, P. Yang, G. A. Grechishnikova, O. V Levin. Novel highly conductive cathode material based on stable-radical organic framework and polymerized nickel complex for electrochemical energy storage devices Electrochim. *Acta 2019, 295, 1075–1084*.

- [10] A.M. Ajlouni, Q. Abu-Salem, Z.A. Taha, A.K. Hijazi, W.A. MomaniSynthesis, characterization, biological activities and luminescent properties of lanthanide complexes with [2-thiophenecarboxylicacid,2-(2-pyridinylmethylene)hydrazide] Schiff bases ligand J. Rare Earth, 34 (2016), pp. 986-993
- [11] M.T. Kaczmarek, M. Zabiszak, M. Nowak, R. Jastrzab Coord. Synthesis and Crystal Structure of a Polymeric Copper(II) Complex Derived from 2-Hydroxy-5methylbenzaldehyde Oxime with Antibacterial Activities *Chem. Rev.*, 370 (2018), pp. 42-54
- [12] Elshaarawy, R. F. M., Mustafa, F. H. A., Sofy, A. R., Hmed, A. A., & Janiak, C. A new synthetic antifouling coatings integrated novel aminothiazole-functionalized ionic liquids motifs with enhanced antibacterial performance. *Journal of Environmental Chemical Engineering*, 2019 7(1), 102800.
- [13] R. Nair, A. Shah, S. Baluja, and S. Chanda, "Synthesis and antibacterial activity of some Schiff base complexes," *Journal of the Serbian Chemical Society, vol. 71, no.* 7, pp. 733–744, 2006.
- [14] Tüzün, B. Investigation of pyrazoly derivatives schiff base ligands and their metal complexes used as anti-cancer drug. Spectrochimica Acta Part A: Molecular and Biomolecular Spectroscopy 2019, 117663.
- [15] M. Gulcan, S. Özdemir, A. Dündar, E. Ispir, and M. Kurtoğlu, "Mononuclear complexes based on pyrimidine ring azo schiff-base ligand: Synthesis, characterization, antioxidant, antibacterial, and thermal investigations," *Zeitschrift* fur Anorganische und Allgemeine Chemie, vol. 640, no. 8-9, pp. 1754–1762, 2014.
- [16] Sakthikumar, K., Dhaveethu Raja, J., Vijay Solomon, R., & Sankarganesh, M. (2019). Density functional theory molecular modelling, DNA interactions, antioxidant, antimicrobial, anticancer and biothermodynamic studies of bioactive water soluble mixed ligand complexes. *Journal of Biomolecular Structure and Dynamics*, 37(10), 2498–2514.

- [17] Elshaarawy, R. F. M., Mustafa, F. H. A., van Geelen, L., Abou-Taleb, A. E. A., Tadros, H. R. Z., Kalscheuer, R., & Janiak, C. (2017). Mining marine shell wastes for polyelectrolyte chitosan anti-biofoulants: Fabrication of high-performance economic and ecofriendly anti-biofouling coatings. *Carbohydrate Polymers*, 172, 352–364.
- [18] Elshaarawy, R. F. M., Mustafa, F. H. A., Sofy, A. R., Hmed, A. A., & Janiak, C. (2019). A new synthetic antifouling coatings integrated novel aminothiazolefunctionalized ionic liquids motifs with enhanced antibacterial performance. *Journal of Environmental Chemical Engineering*, 7(1), 102800.
- [19] Chaitra, T. K., Mohana, K. N., Gurudatt, D. M., & Tandon, H. C. (2016). Inhibition activity of new thiazole hydrazones towards mild steel corrosion in acid media by thermodynamic, electrochemical and quantum chemical methods. *Journal of the Taiwan Institute of Chemical Engineers*, 67, 521–531.
- [20] Berhanu, A. L., Gaurav, Mohiuddin, I., Malik, A. K., Aulakh, J. S., Kumar, V., & Kim, K. H. (2019). A review of the applications of Schiff bases as optical chemical sensors. *TrAC - Trends in Analytical Chemistry*, 116, 74–91.
- [21] Sigma-Aldrich Co., Salicylaldehyde. Retrieved on 2018-05-24.
- [22] M. Gomberg and W. E. Bachmann (1941). "p-Bromobiphenyl". Organic Syntheses.; Collective Volume, 1, p. 113
- [23] Nomenclature of Organic Chemistry : IUPAC Recommendations and Preferred Names 2013 (Blue Book). Cambridge: *The Royal Society of Chemistry*. 2014. p. 690.
- [24] Nomenclature of Organic Chemistry : IUPAC Recommendations and Preferred Names 2013 (Blue Book). Cambridge: *The Royal Society of Chemistry*. 2014. p. 669
- [25] National Center for Biotechnology Information. PubChem Database. 4'-Aminoacetophenone, CID=7468, https://pubchem.ncbi.nlm.nih.gov/compound/4_-Aminoacetophenone (accessed on Oct. 31, 2019)

- [26] Gerald Booth (2007). "Nitro Compounds, Aromatic". Ullmann's Encyclopedia of Industrial Chemistry. Weinheim: Wiley-VCH.
- [27] National Center for Biotechnology Information. PubChem Database. 4-Aminobenzonitrile, CID=13396, https://pubchem.ncbi.nlm.nih.gov/compound/4-Aminobenzonitrile (accessed on Oct. 31, 2019)
- [28] Strack, Dieter (2001). "ChemOffice Ultra 2000". Phytochemistry. 57 (1): 144.
- [29] ChemAxon Introducing a cheminformatics company & its software portfolio 1 Dec 2018. *Retrieved 24 April 2019*.
- [30] Gaussian 09, Revision B.01. Frisch, M. J.; Trucks, G. W.; Schlegel, H. B.; Scuseria, G. E.; Robb, M. A.; Cheeseman, J. R.; Scalmani, G.; Barone, V.; Mennucci, B.; Petersson, G. A.; Nakatsuji, H.; Caricato, M.; Li, X.; Hratchian, H. P.; Izmaylov, A. F.; Bloino, J.; Zheng, G.; Sonnenberg, J. L.; Hada, M.; Ehara, M.; Toyota, K.; Fukuda, R.; Hasegawa, J.; Ishida, M.; Nakajima, T.; Honda, Y.; Kitao, O.; Nakai, H.; Vreven, T.; Montgomery, J. A., Jr.; Peralta, J. E.; Ogliaro, F.; Bearpark, M.; Heyd, J. J.; Brothers, E.; Kudin, K. N.; Staroverov, V. N.; Kobayashi, R.; Normand, J.; Raghavachari, K.; Rendell, A.; Burant, J. C.; Iyengar, S. S.; Tomasi, J.; Cossi, M.; Rega, N.; Millam, J. M.; Klene, M.; Knox, J. E.; Cross, J. B.; Bakken, V.; Adamo, C.; Jaramillo, J.; Gomperts, R.; Stratmann, R. E.; Yazyev, O.; Austin, A. J.; Cammi, R.; Pomelli, C.; Ochterski, J. W.; Martin, R. L.; Morokuma, K.; Zakrzewski, V. G.; Voth, G. A.; Salvador, P.; Dannenberg, J. J.; Dapprich, S.; Daniels, A. D.; Farkas, Ö.; Foresman, J. B.; Ortiz, J. V.; Cioslowski, J.; Fox, D. J. Gaussian, Inc., Wallingford CT, 2009.
- [31] Dennington RD, Keith TA, Millam JM, GaussView 5.0.8, Gaussian Inc., Wallingford CT 2008.
- [32] Jamro'z, M.H. Vibrational Energy Distribution Analysis: VEDA 4 Program, Warsaw, 2004.
- [33] Jamróz MH. Vibrational energy distribution analysis (VEDA): Scopes and limitations. Spectrochimica Acta Part A 2013: 114; 220-230.

- [34] Tanak, H., Ağar, A. and Büyükgüngör, O. (2012). Quantum-chemical, spectroscopic and X-ray diffraction studies of (E)-2-[(2-Bromophenyl)iminomethyl]-4trifluoromethoxyphenol. Spectrochimica Acta Part A, 87, 15-24.
- [35] Allen, F.H., Watson, D.G., Brammer, L., Orpen, A.G. and Taylor, R. (2004). Typical interatomic distances: organic compounds. International Tables for *Crystallography*, *Vol. C, (Editör: E. Prince)*, *3. baskı, Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 790-*811.
- [35] Antonov L (2013). Tautomerism: Methods and Theories (1st ed.)
- [36] Freedman, Harold, H., 1961. "Intramolecular H-Bonds. I. A Spectroscopic study of the hydrogen bond between hydroxyl and nitrogen". J Am Chem Soc. 83, 2900-2905.
- [37] Fiarowski, A., Glowiak, T., Koll, A., 1999. "Strengthening of the intramolecular O-H...N hydrogen bonds in Schiff bases as a result of steric repulsion". *J Mol Struct.* 484, 75-89.
- [38] Cohen, M. D., Schmidt, G. M. J., Flavian, S., 1964. Topochemistry. Part VI. Experiments on Photochromy and Thermochromy of Crystalline Anils of Salicylaldehydes *Journal of Chemical Society*, 2041-2051.
- [39] Hadjoudis, E., Photochromic and thermochromic anils., Mol. Eng., 5(4) (1995) 301-337.
- [40] Hadjoudis, E.Vittorakis, M.Moustakali-Mavridis, Photochromism and Thermochromism of Schiff bases in the solid state and in rigid glasses. Tetrahedron, 43 (1987) 1345-1360.
- [41] Busch, D. H. 1967. Helv. Chim. Acta, 171.
- [42] Wasiak, W. Urmaniak, W. 1997. , Journal of Chromotography A, 757, 137-143.
- [43] Waśkiewicz, S., Zenkner, K., Langer, E., Lenartowicz, M. & Gajlewicz, I. Organic coatings based on new Schiff base epoxy resins. *Prog. Org. Coatings (2013)*.

- [44] Wahba, O. A. G., Hassan, A. M., Naser, A. M. & Hanafi, A. M. G. Green synthesis and spectroscopic studies of some complexes compounds as pigments and their applications in paints. *Pigment Resin Technol.* 46, 286–295 (2017).
- [45] Kumawat, L. K., Mergu, N., Singh, A. K. & Gupta, V. K. A novel optical sensor for copper ions based on phthalocyanine tetrasulfonic acid. *Sensors Actuators, B Chem.* (2015).
- [46] Zhang, J., Xu, L. & Wong, W. Y. Energy materials based on metal Schiff base complexes. *Coordination Chemistry Reviews (2018)*.
- [47] Fukagawa, H. et al. Universal Strategy for Efficient Electron Injection into Organic Semiconductors Utilizing Hydrogen Bonds. Adv. Mater. 1904201, 1904201 (2019).
- [48] Brielle, Esther S.; Arkin, Isaiah T. (2018). "Site-Specific Hydrogen Exchange in a Membrane Environment Analyzed by Infrared Spectroscopy". *The Journal of Physical Chemistry Letters.* 9 (14): 4059–4065
- [49] Ingle, J.D., Spectrochemical Analysis, Pretice Hall, New Jersey, USA (1988)
- [50] Stuart, B., Modern Infrared Spectrosopy, John Wiley and Sons, Chichester, UK (1996)
- [51] Smith, B.C., Fundementals of Fourier Transform Infrared Spectroscopy, CRC Pres, Boca Raton, USA (1996)
- [52] M. Türkay Aytekin Aydın, Hofmann-CBA-tipi bazı konak ve konak-konuk bileşiklerinin titreşim spektroskopik ve gravimetrik yöntem ile incelenmesi. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fizik Anabilim Dalı (2005)
- [53] Wilson, E.B., Molecular Vibrations, McGraw-Hill, New York, USA (1955)
- [54] Banwell, C.N., Fundementals of Molecular Spectroscopy, McGraw-Hill, London, UK (1983)
- [55] Nakamoto, K., Infrared and Raman Spectra of Inorganic and Coordination Compounds Part B, John Wiley and Sons, New York, USA (1997)

- [56] Paudler, William. Nuclear Magnetic Resonance. Boston: Allyn and Bacon Chemistry Series. pp. 9–11. (1974)
- [57] L. M. Jackman and S. Sternhell Application of Nuclear Magnetic Resonance Spectroscopy in Organic Chemistry. *Elsevier Ltd. Pages 385-440. (1969)*
- [58] Lowe, J. P., 1993. Quantum Chemistry, 2nd Ed., Academic Press, 713s, USA.
- [59] Atkins, P. W., Friedman, R. S., 1997. Molecular Quantum Mechanics, 3rd Ed., Oxford Univertsity Press Inc., 276s, New York.
- [60] Young, D. C., 2001. Computational Chemistry: A Practical Guide for Applying Techniques to Real-World Problems. John Wiley & Sons, Inc. 370s, New York.
- [61] Sakthikumar, K., Dhaveethu Raja, J., Vijay Solomon, R. & Sankarganesh, M. Density functional theory molecular modelling, DNA interactions, antioxidant, antimicrobial, anticancer and biothermodynamic studies of bioactive water soluble mixed ligand complexes. J. Biomol. Struct. Dyn. 37, 2498–2514 (2019).
- [62] Ermiş, E., Durmuş, K., Aygüzer, Ö. U., Berber, H. & Güllü, M. A new 2,2'oxydianiline derivative symmetrical azomethine compound containing thiophene units: Synthesis, spectroscopic characterization (UV–Vis, FTIR, 1H and 13C NMR) and DFT calculations. J. Mol. Struct. (2018).
- [63] Sıdır, İ., Sıdır, Y. G., Berber, H. & Demiray, F. Electronic structure and optical properties of Schiff base hydrazone derivatives by solution technique for optoelectronic devices: Synthesis, experiment and quantum chemical investigation. *J. Mol. Struct. (2019).*
- [64] Wang, Y., Yu, Z., Sun, Y., Wang, Y. & Lu, L. Synthesis, vibrational spectral and nonlinear optical studies of N-(4-hydroxy-phenyl)-2-hydroxybenzaldehyde-imine: A combined experimental and theoretical investigation. *Spectrochim. Acta - Part A Mol. Biomol. Spectrosc.* 79, 1475–1482 (2011).
- [65] H. Tanak, A.A. Ağar, O. Büyükgüngör. Experimental (XRD, FT-IR and UV–Vis) and theoretical modeling studies of Schiff base (E)-N'-((5-nitrothiophen-2yl)methylene)-2-phenoxyaniline Spectrochim. Acta Part A, 118 (2014), pp. 672-682

- [66] D. Daoud, T. Douadi, H. Hamani, S. ChafaaExperimental and theoretical study of a novel synthesized thiophene compound J. Mol. Struct., 1137 (2017), pp. 50-59
- [67] Hohenberg, P., Kohn, W., 1964. Inhomogeneous electron gas, *Phys. Rev.*, 136: B864-B871.
- [68] Becke, A. D., 1993. Density functional thermochemistry. III. The role of exact exchange, J. Chem. Phys., 98, 5648-5660.
- [69] Forresman, J. B., Frisch, A. E., 1996, Exploring Chemistry with Electronic Structure Methods, 2nd edition, Gaussian, Inc., Pittshurgh, PA, 305s, USA.
- [70] Comba, P., Hambley, T. W., 1995. Molecular modelling of inorganic compounds. VCH, 326s, Weinheim, Germany, 14-26.
- [71] N.B. Teran, G.S. He, A. Baev, Y.R. Shi, M.T. Swihart, P.N. Prasad, et al. Twisted thiophene-based chromophores with enhanced intramolecular charge transfer for cooperative amplification of third-order optical nonlinearity.
- [72] Sundaraganesan N, Ilakiamani S, Salem H, Wojciechowski PM, Michalska D. FT-Raman and FT-IR spectra, vibrational assignments and density functional studies of 5-bromo-2-nitropyridine. *Spectrochim. Acta A 2005: 61; 2995-3001.*
- [73] https://spectrabase.com/spectrum/9UVSUhBxnJq
- [74] https://www.sigmaaldrich.com/spectra/ftir/FTIR000017.PDF
- [75] Mohammed Imadadulla, K.H. Shivaprasad, M.K. Amshumali, Koodlur Sannegowda Lokes C.P. Keshavananda Prabhu, Nemakal Manjunatha, Aralekallu Shambhulinga, Synthesis and characterization of novel imine substituted phthalocyanine for sensing of 1-cysteine Journal of Electroanalytical Chemistry Volume 834, 1 February 2019, Pages 130-137
- [76] Y. Wang, Z. Yu, Y. Sun, Y. Wang, L. Lu Spectrochim. Acta A, 79 (2011), pp. 1475-1482
- [77] S. Panigrahi, P.K. MisraThe effect of solvent on electronic absorption bands of some Benzylideneanilines J. Mol. Liq., 224 (2016), pp. 53-61

- [78] Ayoub Kanaani, Davood Ajloo, Hamzeh Kiyani, Hasan Ghasemian, Mohammad Vakili & Mina Feizabadi Molecular structure, spectroscopic investigations and computational study on the potential molecular switch of (E)-1-(4-(2 hydroxybenzylideneamino)phenyl)ethanone May 2016 Molecular Physics 114(13):1-17
- [79] Türkay Aytekin, Dilek Elmalı, Halil Berber, Filiz Şişman Anadolu University Journal of Science and Technology A- Applied Sciences and Engineering 2016 -Volume: 17 Number: 2
- [80] https://www.sigmaaldrich.com/technical-documents/articles/biology/irspectrumtable.html#ir-table-by-compound
- [81] https://www.sigmaaldrich.com/spectra/ftir/FTIR007115.PDF
- [82] https://spectrabase.com/spectrum/CdYlhxarEHM?a=SPECTRUM_CdYlhxarEHM
- [83] https://www.chemicalbook.com/SpectrumEN_99-92-3_IR1.htm
- [84] https://www.sigmaaldrich.com/spectra/ftir/FTIR008548.PDF

[85] https://www.sigmaaldrich.com/spectra/ftir/FTIR001201.PDF

[86] Zaręba, P., Jaśkowska, J., Czekaj, I. & Satała, G. Design, synthesis and molecular modelling of new bulky Fananserin derivatives with altered pharmacological profile as potential antidepressants. *Bioorganic Med. Chem. (2019)*.

[87] Ancın, N. A., Öztaş, S. G., Küçükterzi, Ö. & Öztaş, N. A. Theoretical investigation of N-trans-cinnamylidene-m-toluidine by DFT method and molecular docking studies. *J. Mol. Struct. (2019).*

Ek 1. L1'in deneysel IR spektrumu

Ek 2. L1 'in teorik IR spektrumu

Ek 4. L2 'nin teorik IR spektrumu

Ek 5. L3'ün deneysel IR spektrumu

Ek 6. L3'ün teorik IR spektrumu

Ek 8. L4'ün teorik IR spektrumu

Ek 10. L5' in teorik IR spektrumu

Ek 10. L6'nın teorik IR spektrumu

Ek 11. L1'in farklı konformasyonları ve enerji değerleri

Ek 12. L2'nin farklı konformasyonları ve enerji değerleri

Ek 13. L3'ün farklı konformasyonları ve enerji değerleri

Ek 14. L4'ün farklı konformasyonları ve enerji değerleri

Ek 15. L5'in farklı konformasyonları ve enerji değerleri

Ek 16. L6'nın farklı konformasyonları ve enerji değerleri

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Burak ARATAN

Yabancı Dil : İngilizce

Doğum Yeri ve Yılı : Bursa / 1989

E-Posta : <u>burakaratan@eskisehir.edu.tr</u>

Eğitim ve Mesleki Geçmişi:

- 2016, Lisans, Anadolu Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik Bölümü
- 2019, Yüksek Lisans Eskişehir Teknik Üniversitesi Atom ve Molekül Fiziği Bilim Dalı
- 2019, Araştırma Görevlisi, Eskişehir Teknik Üniversitesi, Fen Fakültesi Dekanlığı